

Wysłuchanie publiczne w sprawie Profilu
Absolwenta - podsumowanie
wydarzenia on-line z 28 czerwca 2024 r.

11 lipca 2024

Autorzy:

Marcin Marciniak-Mierzejewski

Małgorzata Laskowska-Pomorska

Wydawca:

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel. (22) 241 71 00; www.ibe.edu.pl

Copyright© Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2024

Realizacja:

Wydarzenie “Wysłuchanie publiczne w sprawie Profilu Absolwenta” zostało zrealizowane w projekcie prowadzonym przez Instytut Badań Edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach zadania ZZ3-DIwSO-DCMEN “Kształtowanie kompetencji - od profilu do praktyki - opracowanie „profilu absolwenta” z uwzględnieniem założeń/koncepcji koniecznych zmian w kształceniu ogólnym. ETAP 1. Przedszkola i szkoły podstawowe.” Zadanie finansowane jest z dotacji celowej MEN: Działania Innowacyjne w Systemie Oświaty. Intencją organizatora jest zebranie od obywaterek i obywateli opinii na temat społecznych oczekiwań dotyczących kształtu przyszłych profili.

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

Wysłuchanie publiczne w sprawie Profilu Absolwenta - podsumowanie wydarzenia on-line z 28 czerwca 2024 r.	1
1. Informacje o wysłuchaniu publicznym w sprawie Profilu Absolwenta	5
2. Wystąpienia podczas spotkania on-line	6
2.1. Otwarcie wysłuchania i wprowadzenie do wysłuchania	7
ELŻBIETA STRZEMIECZNA, ekspertka kluczowa zadania: Kształtowanie kompetencji - od profilu do praktyki - opracowanie „profilu absolwenta” z uwzględnieniem założeń/koncepcji koniecznych zmian w kształceniu ogólnym. etap 1. przedszkola i szkoły podstawowe	7
DR HAB. MACIEJ JAKUBOWSKI, prof. UW, Dyrektor Instytutu Badań Edukacyjnych	8
MARCIN MARCINIAK-MIERZEJEWSKI, ekspert ds. konsultacji z interesariuszami	10
2.2. Zapis poszczególnych wystąpień	12
ALICJA PACEWICZ, SOS dla Edukacji	12
ZOFIA GRUDZIŃSKA, ruch społeczny “Obywatele dla Edukacji”	13
MORGAN JANOWICZ, Green REV Institute	14
ŁUKASZ KORZENIOWSKI, Biuro Rzecznika Praw Dziecka	15
ŁUKASZ SPORNY, Centrum Chemii w Małej Skali	16
MAREK PIOTROWSKI, Matura Międzynarodowa	17
MAREK PUZIO, Fundacja Instytut na Rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	18
AGNIESZKA PAWLIK-REGULSKA, Stowarzyszenie Nauczycieli i Pracowników Oświaty „Nauczyciele dla Wolności”	19
KAROL DUDEK-RÓŻYCKI, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych	20
ALINA IDZIKOWSKA, Stowarzyszenie Rodzice W Edukacji	21
PIOTR SIENKIEWICZ, Fundacja Civis Polonus	22
ZBIGNIEW BARCIŃSKI, Stowarzyszenie Pedagogów Natan i Koalicja na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły	23
RENATA KRUPA, Centrum Edukacji Nauczycieli Potest	24
MAŁGORZATA SNARSKA-NIEZNAŃSKA, Fundacja Code for Green	26
KAROLINA PRUS-WIERZBICKA, SOS dla Edukacji	27
MARCIN JÓZEFACIUK, poseł na Sejm X kadencji	28
ZOFIA LISIECKA, Fundacja Edukacyjna ODITK	29
MARIA GUDRO, Stowarzyszenie Ambasadorów Dzieci i Młodzieży	31
MARZENA DOBNER, nauczycielka	32
DANIELA BARTOSIAK, nauczyciel, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli	34
AGNIESZKA KRAIŃSKA, nauczycielka	35
KATARZYNA MAREK, osoba prywatna	36
GRAŻYNA BAKUNOWICZ, osoba prywatna	37
JULIA SAWKA, osoba prywatna	39
PATRYK BERNARDELLI, osoba prywatna	40
MONIKA AUCH-SZKODA, osoba prywatna	40
MARCIN ZARÓD, nauczyciel	41
ADAM CHMIELEWSKI, osoba prywatna	42

2.3. Runda wystąpień uzupełniających	42
AGNIESZKA PAWLIK-REGULSKA, Stowarzyszenie Nauczycieli, Pracowników Oświaty „Nauczyciele dla Wolności”	43
MAREK PIOTROWSKI, Matura Międzynarodowa	44
SZYMON ŻUGAJ, osoba prywatna (pełna wypowiedź)	44
ZOFIA LISIECKA, Fundacja Edukacyjna ODITK	45
2.4. Podsumowanie wydarzenia	46
3. Wypowiedzi przesłane do organizatora drogą elektroniczną do dnia 05.07.2024 r.	47
3.1. Wiadomości przesłane e-mailem na adres profil.absolwenta@ibe.edu.pl do dnia 05.07.2024	47
KATARZYNA LASIK, nauczyciel, doradca metodyczny, ODN Zielona Góra	48
MARIA GUDRO-HOMICKA, Prezes Stowarzyszenia Ambasadorów Dzieci i Młodzieży	51
IGA KAMOCCA, wicedyrektorka Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana	55
3.2. Komentarze i wypowiedzi przekazane przez formularz kontaktowy projektu	57
Aneks	60

1. Informacje o wysłuchaniu publicznym w sprawie Profilu Absolwenta

Wydarzenie "Wysłuchanie publiczne w sprawie Profilu Absolwenta" zostało zrealizowane w projekcie prowadzonym przez Instytut Badań Edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach zadania Kształtowanie kompetencji - od profilu do praktyki - opracowanie „profilu absolwenta” z uwzględnieniem założeń/koncepcji koniecznych zmian w kształceniu ogólnym. ETAP 1. Przedszkola i szkoły podstawowe. Zadanie finansowane jest z dotacji celowej MEN: Działania Innowacyjne w Systemie Oświaty. Intencją organizatora jest zebranie od obywaterek i obywateli opinii na temat społecznych oczekiwań dotyczących kształtu przyszłych profili.

Organizatorem spotkania był Instytut Badań Edukacyjnych. Wydarzenie odbyło się w formule on-line 28 czerwca 2024 roku w godzinach 10:00 - 12:10¹. Spotkanie uzupełniał dostępny na stronie projektu [formularz kontaktowy](#), gdzie po zamkniętej rekrutacji na wydarzenie, dalej można zgłaszać uwagi i komentarze dotyczące tematu wysłuchania oraz całego projektu.

Celem organizatorów spotkania było usłyszenie głosu nauczycieli, uczniów, rodziców, dyrektorów, społeczników, aktywistów edukacyjnych i edukatorów na temat celu edukacji, a więc listy kompetencji, w które powinno być wyposażone dziecko na koniec przedszkola i to kończącej szkołę podstawową, by móc poradzić sobie z wyzwaniami współczesnego zmieniającego się świata.

Wydarzenie w formule on-line zostało zorganizowane, przeprowadzone i podsumowane zgodnie z regulaminem wysłuchania publicznego, który jest dostępny na stronie projektu: <https://ibe.edu.pl/pl/wysluchanie>.

Wysłuchanie zostało zorganizowane przez zespół ekspertów projektu:

- liderka projektu: Elżbieta Strzemieczna

¹ Wysłuchanie było zaplanowane w godzinach 10:00-15:00, ostatecznie zakończyło się ok. godziny 12:10 po zabraniu głosu przez wszystkie osoby, które zgłosiły chęć wypowiedzi.

- koordynacja: Monika Drzymulska-Derda, Iwona Caputa, Joanna Nowaczyńska
- organizacja: Małgorzata Laskowska-Pomorska
- realizacja: Bartłomiej Włodarczyk, Beata Ziemczyk
- wsparcie techniczne: Julian Bliżycki, Kamil Brzostowski
- moderacja: Marcin Marciniak-Mierzejewski

Zgłoszenia udziału uczestnicy dokonywali z wykorzystaniem dwóch formularzy w zależności jaką rolę chcieli przyjąć podczas wysłuchania:

słuchaczki/ słuchacza: [formularz zgłoszeniowy dla słuchacza/ słuchaczki](#),

mówcy/ mówczynie: [formularz zgłoszeniowy dla mówcy/ mówczynie](#).

Podczas rekrutacji do czynnego udziału w wydarzeniu (mówcy/mówczynie) zgłosiło się 38 osób. Ostatecznie głos zabrało 29 osób w rundzie zasadniczej wysłuchania oraz 3 osoby w rundzie uzupełniającej.

Runda zasadnicza spotkania przewidywała 3 minutowe wypowiedzi osób zgłoszonych. Podczas rundy uzupełniającej mówcy/ mówczynie otrzymywali 1,5 minuty na dodatkowe komentarze.

Wydarzenie wysłuchały 162 osoby zarejestrowane na platformie ZOOM. [Nagranie wysłuchania](#) zostało udostępnione na platformie YouTube na koncie Instytutu.

2. Wystąpienia podczas spotkania on-line

W tym rozdziale znajduje się pełna transkrypcja przebiegu wysłuchania. Zapis ma charakter rzeczywisty, jednakże był poddany drobnej korekcie stylistycznej i językowej, tam gdzie narzędzie do transkrypcji w sposób ewidentny zawiodło. Wystąpienia są przedstawione w porządku zgodnym z kolejnością zabierania głosu. W oparciu o regulamin, ze względu na niewyczerpanie czasu spotkania, po pierwszej rundzie, moderator prowadzący spotkanie, Marcin Marciniak-Mierzejewski zaprosił chętne osoby do uzupełnienia swoich wystąpień w

dodatkowej turze, a także dopuścić do głosu w pełnym wymiarze czasu osoby, które nie wypowiedziały się w swoim wyznaczonym czasie, w rundzie zasadniczej.

2.1. Otwarcie wysłuchania i wprowadzenie do wysłuchania

ELŻBIETA STRZEMIECZNA, ekspertka kluczowa zadania: Kształtowanie kompetencji - od profilu do praktyki - opracowanie „profilu absolwenta” z uwzględnieniem założeń/koncepcji koniecznych zmian w kształceniu ogólnym. etap 1. przedszkola i szkoły podstawowe

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Ja nazywam się Elżbieta Strzemieczna i mam niezwykłą przyjemność, i zaszczyt kierować projektem profil absolwenta, który realizujemy w Instytucie Badań Edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Edukacji. Projekt, w którym próbujemy znaleźć odpowiedź na pytanie z jakimi umiejętnościami i kompetencjami powinien kończyć edukację Polski uczeń. Liczymy na to, że ten profil, który stworzymy będzie celem działań edukacyjnych, będzie też integrował wokół siebie rodziców, nauczycieli, uczniów będzie inspirował do działań i będzie wyznaczał jasną drogę w edukacji, do której to drogi wszyscy razem się przyłączymy i będziemy ją budować. W zeszłym tygodniu inaugurując nasze prace zaprosiliśmy państwa na konferencję, w której zaprezentowaliśmy sposób naszego myślenia i sposób pracy, to znaczy pokazaliśmy zaprosiliśmy znamienitych gości, którzy przedstawili nam wyniki badań dotyczących i kompetencji polskich uczniów i dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na kompetencje, ale także doświadczenia innych krajów, które przeszły podobną drogę i prowadziły podobne prace. Dzisiaj chcemy głos oddać państwu, ponieważ jesteśmy przekonani, że taki cel edukacji, do którego chcemy zmierzać nie powstanie bez udziału nauczycieli, uczniów i rodziców. Dlatego niezwykle nam zależy, żeby w naszych pracach uczestniczyli wszyscy państwo, do czego serdecznie zapraszamy i zachęcamy. Mam nadzieję, że dzisiejsze spotkanie jest pierwszym tego typu spotkaniem gdzie właśnie to my słuchamy Państwa głosów i państwa opinii, żebyśmy mogli wspólnie, razem tworzyć ten profil absolwenta, który będzie podstawą do dalszych działań i do reformy edukacji. O rozpoczęcie

dzisiejszego spotkania chciałabym poprosić dyrektora Instytutu Badań Edukacyjnych pana Macieja Jakubowskiego.

DR HAB. MACIEJ JAKUBOWSKI, prof. UW, Dyrektor Instytutu Badań Edukacyjnych

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo. Bardzo się cieszę na dzisiejsze spotkanie. To jest pierwszy raz, kiedy w polskiej edukacji zastanawiamy się można powiedzieć od końca, ale to tak właśnie jak powinniśmy się zastanawiać nad podstawami programowymi. Czyli nie zaczynamy od tej dyskusji, jak zmieniać przedmioty jakie konkrety powinny tam się pojawić tylko tego, jakich absolwentów chcemy. Dzisiejszy świat jest coraz bardziej skomplikowany. To jest banał, ale to, że jest coraz bardziej skomplikowane i nie znamy przyszłości. Myślę, że już prościej nie będzie, że te skomplikowanie, przenikanie się wzajemne wielu zagadnień, których uczymy w szkole, to jest przyszłość. Tym bardziej to pokazuje, że powinniśmy zacząć tę dyskusję właśnie od profilu absolwenta, a nie od dyskusji o konkretnych przedmiotach o konkretach, które w postawach programowych muszą się znaleźć. Z drugiej strony to oczywiście nie oznacza rewolucji, niekoniecznie oznacza rewolucję, bo to oczywiście, jak będzie wyglądał profil to dopiero zobaczymy. To jest dopiero początek tego procesu i chcemy się dowiedzieć, jakie jest Państwa zdanie, zdanie ekspertów. Mamy jeszcze szereg wysłuchań publicznych i konsultacji w planach, ale to nie musi oznaczać rewolucji, czyli zlikwidowania na przykład przedmiotów, takich przetomów, które w wielu krajach próbowano zrobić niekoniecznie z dobrymi efektami, ale raczej zastanowienie się, jakie kluczowe koncepcje związane z różnymi przedmiotami powinien znać absolwent szkoły za te kilkanaście lat. Więc patrzymy na to wzajemne przenikanie się wiedzy i umiejętności, nie zapominając o bardzo mocnych podstawach, które dzisiaj daje Polska szkoła. W tym tygodniu mieliśmy wyniki badania PISA w zakresie umiejętności finansowych. W poprzednim tygodniu w zakresie kreatywności polskich uczniów, wcześniej poznaliśmy obraz umiejętności polskich uczniów po pandemii, zarówno zbadany w badaniu międzynarodowym PISA jak i badaniu PIRLS w szkołach podstawowych. Te badania realizowane przez Instytut Badań Edukacyjnych pokazują 2 rzeczy. Pierwsza to jest, że poziom tych podstawowych umiejętności naszych uczniów trochę spadł po pandemii, spadł bardziej niż w innych krajach europejskich, ale wciąż jest bardzo wysoki, co daje dobrą

podstawę do tego, żeby się rozwijać swobodnie w różnych kierunkach. No i z drugiej strony te ostatnie badania kreatywności pokazały, że na przykład w kreatywności polskiej szkole znaczy, polscy uczniowie są całkiem można powiedzieć kreatywni w porównaniu z uczniami w innych krajach, to też pokazało, że kiedy mówimy o kreatywności, to nie możemy się oderwać od wiedzy, od umiejętności w konkretnych dziedzinach, bo przecież tą kreatywność, bycie kreatywnym oznacza, że w sposób twórczy przetwarzamy coś, co dobrze rozumiemy. Te badania pokazują nam bardzo dobrą podstawę do dyskusji o tym jak ten profil absolwenta powinien wyglądać i następnie co powinniśmy w polskich szkołach, zmieniać. Instytut Badań Edukacyjnych, ma tutaj rolę, która jest dosyć złożona, ale dla nas są takie 3 filary, a po pierwsze, oprzeć się o badania te badania, które my realizujemy, które zbieramy informacje od uczniów. Badamy ich umiejętności. Będziemy mieli kolejne badania w tym roku w szkołach podstawowych, a także badaniach dorosłych. Chcemy na to patrzeć i żeby to było punktem wyjścia do dyskusji, a nie opinie, intuicje, które wiele osób, ma, bo jak wiemy, na edukacji, na się każdy, ale chodzi o to, żeby ten proces tą dyskusję, zracjonalizować, opierając się o badania. Chcemy też spojrzeć na doświadczenia, między bo przecież nie chcemy wyważać już otwartych dni drzwi. Wiele krajów podobny proces przechodziło, może nie tak ambitny jak planujemy w Polsce, ale jednak te dyskusje o tym, jakie kompetencje powinni mieć absolwenci szkół w wielu krajach się odbywają i chcemy z tego czerpać. No i trzeci filar, to jest ten filar, który też dzisiaj zaczynamy. To są konsultacje, jak najdalej od bieżącej polityki, bieżących wyzwań. Chcemy się zastanowić nad tym, jak szkoła powinna się zmieniać powoli, tak, żeby ci absolwenci, którzy kończą szkołę za te naście lat mieli te kompetencje, które chcemy. Więc te 3 filary naszego projektu są bardzo ważne. Jednym z nich są te szerokie konsultacje. Dzisiaj mamy wysłuchanie i jeszcze raz podkreślę, państwa głos jest tutaj kluczowy i to jest dopiero początek tych dyskusji, nie koniec. Ten proces będzie mamy nadzieję w pełni będzie racjonalny, oparty o badania i nie mamy nadzieję, ale gwarantujemy, że będzie w pełni otwarty, przejrzysty. Będziemy zbierać analizować wszelkie głosy, także posługując się sztuczną inteligencją i mamy nadzieję, że dojdziemy do konsensusu, do pewnej zgody co do tego, jakie kompetencje powinni być wyposażeni nasi absolwenci i jak powinna zmieniać się Polska, szkoła. Dziękuję jeszcze raz Państwu, że dzisiaj się tutaj pojawiliście i zapraszam do dalszych obrad.

MARCIN MARCINIAK-MIERZEJEWSKI, ekspert ds. konsultacji z interesariuszami

Dziękuję. Dzień dobry państwu, Marcin Marciniak-Mierzejewski. Tak jak Ela, powiedziała, wieloletni pracownik Instytutu Badań Edukacyjnych. Dzisiaj mam zaszczyt moderować spotkanie z państwem i żeby ono było jak najbardziej efektywne, i przyjazne dla nas wszystkich pozwoliliśmy sobie zapisać kilka zasad w regulaminie. Te najbardziej kluczowe teraz pozwolę sobie państwu przypomnieć. Przede wszystkim na około 5 minut przed planowanym wystąpieniem każdy mówca zostanie poproszony o przyjęcie roli panelisty. Ta informacja będzie się wyświetlała państwu w oknie dzisiejszego spotkania. Należy kliknąć jako panelista wówczas będziecie państwo mieli możliwość zabrania głosu i pokazania swojej twarzy. Aby jednak to było dla nas do zrobienia, było to możliwe i żeby poszło w miarę sprawnie to bardzo proszę o upewnienie się, że ci z państwa, którzy planują dzisiaj zabieranie głosu, są zalogowani do spotkania z oznaczeniem swojego konta, swojego avatara, swoim własnym imieniem i nazwiskiem. Inaczej po prostu trudno będzie nam państwa zidentyfikować i udzielić państwu głosu. W momencie, kiedy poproszę mówcę mówczynię o zabranie głosu proszę o włączenie kamery, mikrofonu, przedstawienie się, łącznie z podaniem instytucji lub organizacji, którą państwo dzisiaj reprezentujecie. Głos będziemy zabierali w podziale na 3 kategorie: organizacja/Fundacja/ inne, nauczyciel, osoba prywatna. W każdej z tych kategorii mówcy mają wylosowaną przez nas kolejność wylosowaną w miarę możliwości, losowo, to znaczy za pośrednictwem odpowiedniego oprogramowania do losowania. Każdy mówca/ każda mówczyni dostanie 3 minuty na swoją wypowiedź. Czas będzie odliczany zegarem, który będzie widoczny po prawej górnej stronie ekranu. Proszę zwrócić na niego uwagę, około 20 sekund przed zaplanowanym końcem, wystąpienia czyli po około dwóch minutach i czterdziestu sekundach na ekranie pojawi się moja sylwetka, no i jeżeli już doptyniemy do trzech minut, będę dawał wyraźnie znać, że czas, kończyć wypowiedź. W trakcie państwa wypowiedzi bardzo uprzejmie proszę nie odnosić się do wypowiedzi wcześniejszych ani następnych ewentualnych wypowiedzi. Proszę skupić się na temacie wypowiadać się na temat profilu absolwenta i przedstawiać swoją perspektywę na temat tego zagadnienia, które państwo do nas zgłosili, będą wykorzystane przez nas w dalszych etapach prac nad profilem absolwenta. Jeżeli państwo

chcecie dodatkowo przesłać do nas swoje wystąpienie lub uzupełnić je dodatkowo w formie pisemnej, można to zrobić wysyłając do nas adres do nas e-mail na adres profil.absolwenta@ibe.edu.pl. Przy tej okazji powiem, że jeżeli państwo będziecie mieli problem z mikrofonem lub kamerą lub będziecie podczas tego momentu, w którym powinniście według naszej listy zabrać głos, wówczas przesuniemy państwa na koniec kategorii, w której głos powinniście zabrać i to będzie jakby druga szansa na zabranie głosu zgodnie z zasadami. Liczymy na to, że za tym drugim razem wszystko się powiedzie. Jeszcze raz przypominam o konieczności przedstawienia się imieniem i nazwiskiem dlatego, że wystąpienie publiczne ma być w pełni jawne i w pełni przejrzyste. Jeżeli państwo będą chcieli zabrać głos ponownie po tym, jak już przejdziemy przez wszystkich dzisiejszych mówców, których na chwilę obecną mamy 35 osób. To bardzo proszę o zaznaczenie tego w części pytania i odpowiedzi na dole ekranu, okienko ze znakiem zapytania. Tam wpisujemy informację, że będziemy chcieli zabrać głos w tej takiej rundzie dodatkowej. Tam będziemy mieli na to półtorej minuty.

2.2. Zapis poszczególnych wystąpień

Marcin Marciniak-Mierzejewski: W tej chwili chciałem poprosić o zabranie głosu pana Grzegorza Płaczka, ale wydaje się, że nie ma go dzisiaj jeszcze z nami. O przygotowanie się do zabrania głosu proszę panią Alicję Pacewicz, a następna w kolejce przygotowuje się do zabrania głosu Pani Zofia Grudzińska. Pani Alicjo zapraszam.

ALICJA PACEWICZ, SOS dla Edukacji

Ja się bardzo cieszę, że to wystąpienie ma miejsce i chciałam też wyrazić nadzieję, że odbędą się też wystąpienia, a nawet powiedziałabym bardziej rozmowy, debaty w szkołach, z nauczycielami, nauczycielkami, dyrektorami, a także rodzicami i uczniami, bo my musimy spotkać się w tym miejscu, gdzie są dzieci, gdzie są uczniowie. Mam głęboką nadzieję. To był nasz postulat od początku i to jest pierwszy postulat w SOS dla edukacji,

żeby tworzenie polityki edukacyjnej odbywało się w sposób uspołeczniony, przejrzysty i z udziałem wszystkich zainteresowanych. Także też dziękuję IBE za to i ekspertom, że bierzecie państwo udział w spotkaniach, bo trochę już zaczęliśmy o tym myśleć, jak to powinno wyglądać. I bardzo krótko chcę powiedzieć o dwóch rzeczach. Po pierwsze, że wydaje nam się, że ważne jest uspołecznienie tej wizji tego profilu kompetencyjnego i że oczywiście on powinien zawierać kompetencje podstawowe tego z tego nikt nigdy nie zrezygnuje, czyli językowe, matematyczne. Naszym zdaniem także Cyfrowe, ale można się zastanawiać, czy przyrodnicze też powinny być zaliczane do tych podstawowych czy nie. Ale dla nas najważniejsze, bo pomijane przez lata, a strasznie potrzebne młodym ludziom i światu są kompetencje uniwersalne, przekrojowe. Ich lista może być różna. My mamy 7, ale jesteśmy gotowi mieć ich znacznie mniej i z państwem, i razem wszystkimi wypracować. Tam jest myślenie, rozwiązywanie problemów, komunikowanie się, współpraca, sprawczość, dbanie o siebie i o swój rozwój. Empatia i troska, i wydaje nam się, że to nie mogą być tylko zapisane w Preambule marzenia i piękne hasła, tylko one się muszą znaleźć bardzo konkretnie w podstawach programowych w celach ogólnych w wymaganiach szczegółowych, bo inaczej znowu będziemy mieć piękną jakby rzeczywistość utopijną, która gdzieś fruwa, a uczniowie się będą uczyć, tak jak dawniej. Nam się marzy też takie nauczanie i profil, które jest zintegrowane, które obejmuje edukację w ważnych obszarach dla młodych ludzi takich jak i dla świata, jak edukacja klimatyczna, europejska obywatelska, globalna, psychospołeczna, bo nie da się uczyć dalej wyłącznie oderwanymi przedmiotami. Także na to liczymy i wiemy też, że to ten profil kompetencyjny ucznia równocześnie wyznacza profil kompetencyjny polskiego nauczyciela i nauczycielki. I na to liczymy bardzo. Dziękuję.

ZOFIA GRUDZIŃSKA, ruch społeczny "Obywatele dla Edukacji"

Nasz ruch od początku istnienia broni szkoły, która służy dziecku i jego potrzebom rozwojowym. Taka szkoła pełni pożyteczną funkcję społeczną. Przykro mi, ale pytanie o profil absolwenta, z całym szacunkiem, jest jak pytanie o krój buta, który ma wyprodukować fabryka. Przypomnijmy, w jakim momencie zostało po raz pierwszy

zapisane, że szkoła służy dziecku to sformułowanie autorstwa, doktor Krystyny Starczewskiej, której osoby nie muszę przybliżać. To są pierwsze słowa opracowania "Szkoła jako środowisko wychowawcze", które solidarnościowy zespół ekspertów oświaty wręczył w 1981 roku ministrowi oświaty i na jego podstawie w listopadzie podpisano porozumienie o reformie oświaty. To była pierwsza akcja solidarnościowej opozycji, jeszcze niepodzielonej przeciwko komunistycznemu walcowi i zideologizowanej szkole. Szkoła ma służyć dziecku. Pytajmy więc, jak cały system oświaty ma być zorganizowany, jak ma w nim funkcjonować placówka edukacyjna, szkoła czy przedszkole, by spełniło to zadanie. Dziecko ma prawo oczekiwać wsparcia w rozwoju, troski o bezpieczeństwo, poszanowania ludzkiej godności, a profil absolwenta to osoba, która zna siebie to jest najważniejsze ma odwagę myśleć, stawiać pytania, sprzeciwiać się złu, bronić dobra, wie że nie żyje w świecie sam/sama, umie szukać pomocy, gdy trzeba pracować wspólnie. Są kompetencje określone w urzędowych dokumentach w europejskiej i polskiej ramie kwalifikacji, które służą za wskazówki bardziej szczegółowe i one są podporządkowane tym celom. Można tworzyć do nieskończoności długą listę cech, jakie absolwent powinien wykazywać, ale prawda jest taka, że przede wszystkim powinien mieć wolność budowania samego siebie w obrębie oczywiście granic, jakie stawia dobro innych ludzi. Jeśli szukamy praktycznych sposobów na realizację takiej polityki oświatowej to zagwarantujemy systemowo maksymalną autonomię szkół, zamiast kreować wspólny profil absolwenta. Mam nadzieję, że obecna ekipa ministerialna i instytucje, które otrzymały zadanie realizowania zmian w systemie pójść w tym kierunku. To oznacza podstawę programową, która określa kompetencje poznawcze zamiast długich list treści szczegółowych. To jest program wychowawczy, który wspiera partycypację wszystkich członków wspólnoty szkolnej. To wskazuje również na potrzebę nowego systemu kształcenia nauczycieli bardziej samodzielnych w takiej pracy pedagogicznej. Można zaczerpnąć z doświadczeń szkół demokratycznych. Ja nie obawiam się tu przywołać modelu szkoły Sudbury Valley, w której to uczniowie decydują o kierunkach swojego wykształcenia i jak od ponad pięćdziesięciu lat mówią wychowankowie tej szkoły, nauczyli się w niej być dorosłymi świadomymi ludźmi, którzy potrafią budować swoje własne szczęście i w ten sposób być użytecznymi społecznie. To jest profil absolwenta. Przy okazji tej dyskusji zdobądźmy się na odwagę. Zadajmy pytanie: jak nie

tworzyć takiego profilu, a w organizacji systemu posłużyć się wskazówkami zawartymi w europejskich ramach kwalifikacji i słowami z wspomnianego na początku dokumentu: szkoła ma służyć dziecku. Bardzo dziękuję.

MORGAN JANOWICZ, Green REV Institute

Nazywam się Morgan Janowicz i jestem członkinią zarządu Green REV Institute, oraz koordynatorką koalicji dla sprawiedliwego systemu żywności Future Food 4 Climate. Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu w ramach dzisiejszego wysłuchania publicznego. Cieszę się, że rozmawiamy o nowej wizji szkoły i osobach absolwentkich. Edukacja jest fundamentem i wyznacznikiem jakości demokracji. Dzisiaj w spolaryzowanym świecie konfliktów, dezinformacji, cyberprzemocy, monopolizowania dyskusji i rynków potrzebujemy edukacji dla kompetencji i dla umiejętności. Odniosę się do tematu, którym zajmujemy się jako Green REV Institute i przedstawię państwu nasze marzenie o kompetencjach osób w wieku przedszkolnym i szkoły podstawowej. To osoby, które dzięki edukacji mają kompetencje w obszarze przede wszystkim krytycznego myślenia o systemie żywności i konieczności dokonywania zmian w sposobie produkcji żywności i zmian w rolnictwie. To oznacza, że rozumieją, że to, co jemy wpływa na wszystkie dziedziny naszego życia. To są zdrowie, bioróżnorodność, jakość życia, ale także na życie innych osób i zwierząt. Potrzebujemy świadomych młodych absolwentów i absolwentek, które będą wiedziały i chciały wiedzieć, jak żyły zwierzęta, tak zwane hodowlane i skąd bierze się nasze jedzenie. To jest tak, że poczucie związku z przyrodą, środowiskiem i naturą, poszczególne kompetencje w obszarze poczucia odpowiedzialności za otaczający nas świat i poczucie, że nasze wybory nasze działania nie pozostają bez wpływu na innych, na zwierzęta, na ludzi, na to, w jakim środowisku będziemy żyć. Potrzebujemy buntowników i buntowniczek dla dobrej przyszłości budowania wspólnoty, którzy będą kwestionować strukturalne niesprawiedliwości, na których jest dzisiaj oparty system żywności. Mimo że, brzmi to bardzo poważnie, chciałabym od razu zaproponować to rozwiązanie, jakie wypracowałyśmy w ramach Programu Roślinna Szkoła. W dziesięciu punktach programu znajdziecie państwo działania w szkołach i przedszkolach, edukację żywieniową i klimatyczną, ogrody warzywne,

współpracę z dietetyczkami i dietetykami oraz dostęp do w pełni roślinnych posiłków, a także ścisłą współpracę z lokalnymi rolnikami i rolniczkami. Ten program jest kompleksowy, bo potrzebujemy wielomiarowych, kompleksowych rozwiązań w czasie wielowymiarowych strukturalnych wyzwań. Bardzo dziękuję.

ŁUKASZ KORZENIOWSKI, Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Dzień dobry Łukasz Korzeniowski, biuro Rzecznika Praw Dziecka. Ja chciałbym powiedzieć kilka słów o profilu absolwenta szkoły podstawowej. W opinii biura Rzecznika Praw Dziecka bardzo istotne jest to, żeby absolwentki, absolwenci szkół podstawowych, posiadali oczywiście wiedzę określoną w postawach programowych, ale nie może być to wiedza encyklopedyczna i ważniejsze jest to, żeby absolwenci potrafili szukać informacji, szukać wiadomości i potrafili je weryfikować. W świecie, w którym obecnie żyjemy w świecie, który wciąż się wokół nas tworzy, w szczególności w związku z rozwojem sztucznej inteligencji, nie tyle ważne jest to, żeby pamiętać różne szczegółowe treści, ale żeby wiedzieć, gdzie ich szukać, jak do nich dotrzeć i jak zweryfikować to czy są one prawdziwe. Równie istotne jest to, żeby absolwenci/absolwentki szkół podstawowych, posiadali kompetencje społeczne. Bardzo ważne jest to, żeby uczennice i uczniowie kończąc szkołę potrafili ze sobą współpracować, potrafili tworzyć projekt społeczny, potrafili odnaleźć się w rzeczywistości, która ich otacza. Ważne jest, by położyć akcent również na umiejętność uczenia się. Uczniowie, którzy kończą szkołę podstawową i zaczynają naukę w szkołach ponadpodstawowych, powinni posiadać umiejętność samodzielnego uczenia się, umiejętność organizowania swojej nauki, swojego czasu pracy, tak, żeby jak najefektywniej go wykorzystywać i żeby ta samodzielna nauka, która odbywa się poza murami szkolnymi, również była dla nich przydatna. To jest umiejętność, którą powinni oni potem w szkołach ponadpodstawowych dalej rozwijać. I ostatnia kwestia to położenie nacisku na kompetencje miękkie. To jest coś, co przez okres szkoły podstawowej, powinno być wśród uczniów i uczennic, rozwijane i dla takiego do takiej zmiany w polskiej szkole, dla kształtowania takiego absolwenta potrzeba dużej zmiany w myśleniu o przedmiotach szkolnych, o postawach programowych, o sprawdzeniu wiedzy. Potrzeba nam

przemodelowania tego systemu. Nie chcielibyśmy, aby absolwent w szkole podstawowej był przygotowany do wypełniania testów, sprawdzianów, kartkówki i by pod tym kątem był kształcony, ale by potrafił krytycznie myśleć i przedstawiać swoje opinie. Bardzo dziękuję.

ŁUKASZ SPORNY, Centrum Chemii w Małej Skali

Dzień dobry Szanowni państwo! Też również dziękuję bardzo serdecznie za dzisiejsze spotkanie. Szczególnie związane z temperaturą i tym, jak wszystko wygląda cieszę się, że maszyna losująca wybrała mnie jako piątą czy szóstą osobę. Szanowni państwo! Ja się nazywam Łukasz Sporny, reprezentuje Centrum Chemii w Małej Skali. Ale tak naprawdę miałem przyjemność, szczerze wierzę w to, co mówię, zebrać głos nauczycieli chemii i przedmiotów przyrodniczych, chyba połączonych i zintegrowanych wokół największej, a na pewno najsympatyczniejszej grupy na Facebooku o tej samej nazwie. Nauczyciele chemii, no gdzie oni, właśnie gdzie my wszyscy, osoby zainteresowane nie tylko pracą w szkole, ale i szeroko pojętą edukacją. Zbieramy głos nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, głównie chemii. Przy czym w dzisiejszych czasach jest to głos przyrodników jak państwo doskonale wiecie i teraz tak, wydaje mi się jestem przekonany, że niezbędne jest odniesienie się do tego, co wcześniej było zapowiedziane. Szczególnie do słów pana dyrektora, który pięknie podkreślił, że nam się sporo wydaje w edukacji i Polacy, jako eksperci mogliby o wszystkim mówić dlatego na samo dzień dobry, chciałbym państwu podkreślić, że uważam, że grupa nauczycieli chemii nie jest w stanie wypowiedzieć się w sposób taki rzetelny na temat profilu absolwenta przedszkola i tego ucznia, który wchodzi do klasy, czy to 0 czy oddziału 1-3 w edukacji wczesnoszkolnej, dlatego ten etap pominę. Natomiast do pozostałych będę starał się nie odnosić. Choć wykreśliłem sobie już punkty, żeby nie powielać tego, co zostało powiedziane. Natomiast według nauczycieli chemii, proszę państwa, istotne jest biegłe operowanie językiem polskim. Chodzi o to, żeby uczeń był w stanie przeczytać ze zrozumieniem, wypowiedzieć się, zaprezentować swoje zdanie i po prostu operować bardzo dobrze językiem, ale i również w połączeniu z technologią cyfrową. Żyjemy w dwudziestym pierwszym wieku, państwo wcześniej wspomnieli i często okazuje się, że trudno jest nam korzystać z dobrodziejstw tego wieku. Mam na myśli kalkulator, mam na myśli nawigację, gdzie okazuje się, że grupa uczniów, wycieczkowa czeka, aż biedny

nauczyciel zadzwoni dopytać o drogę albo skorzysta z mapy, której nie ma gdzie stoi trzydziestu uczniów, mających dostęp do czegoś takiego jak GPS, nawigacja w swoim telefonie, czyli te podstawowe umiejętności. Ważne jest również dla nas, jak dla Biura Rzecznika nauczyć się, jak mają się uczyć w szkole podstawowej. Mówię to oczywiście absolwentach szkoły podstawowej i współpraca, praca zespołowa, o czym mówiła pani minister i ponadczasowość tego, proszę państwa, co ponad wszystkie podstawy programowe, gdyż lada moment może się okazać, że najbardziej trwałe w edukacji jest to, że co chwilę wszystko się zmienia. Myślenie krytyczne, sprawność manualna, umiejętność przewidywania konsekwencji swoich działań czy odnoszenia się do tego, co nam wyjdzie. Dziękuję bardzo serdecznie.

MAREK PIOTROWSKI, Matura Międzynarodowa

Proszę państwa, trafili Państwo akurat w taki moment, kiedy nasza grupa rozpoczyna badania między innymi profilu absolwenta, w międzynarodowych szkołach matury międzynarodowej. No i cóż, już dawno temu, bardzo dawno temu w maturze międzynarodowej, która obowiązuje, chciałbym przypomnieć to nie są licea, to jest cały system edukacji, od trzeciego do dziewiętnastego roku życia. I takim newralgicznym etapem to jest właśnie koniec naszej szkoły podstawowej - ósma klasa. Zresztą nie tylko w polskim systemie, czyli to jest koniec trzyletniego okresu tak zwanego gimnazjum i teraz te 10 cech dobrze sformułowanych zapisanych w języku angielskim. No wydawałoby się, że tylko wystarczy przetłumaczyć i tak często robiliśmy od dawna, ale oczywiście to nie jest takie proste, ponieważ tak jak w tytule naszych spotkaniach jest pewien błąd. Otóż zazwyczaj mówimy czego uczyć, natomiast podstawowym problemem jest jak uczyć. I nawet te wspaniałe pomysły, które usłyszałem przed chwilą, gdy one będą uczone w sposób tradycyjny dla polskiej szkoły, to z tego chyba nic nie będzie. To jak uczyć? Rozpoczęliśmy taką dyskusję w szkole z klasą, potem w jakichś innych przedsięwzięciach, no między innymi akademii uczniowskiej zgramadziliśmy dyrektorów, którzy mieli wziąć udział których szkoły, miałyby wziąć udział w Akademii Uczniowskiej. To było 40 000 gimnazjalistów trzystu dyrektorów 300 szkół, postawiliśmy 2 na stole, 2 puszki. Jednak pustą drogą pełną i zadaliśmy Pytanie która spadnie szybciej. Potem zapytaliśmy o to uczniów. Oczywiście zadaliśmy im pytanie, jak to sprawdzić, tak podpowiadając. No i

uczniowie, ponieważ dzisiaj jestem profesorem, ale kiedyś byłem nauczycielem gimnazjalnym. Moi uczniowie często mnie zaczepiają już jako dorosłe osoby na ulicy i pytają o pytania, które wtedy oni zadawali lub ja zadawałem lub inni nauczyciele współpracujący z nami. Otóż takie 10 cech. To na pewno na pewno chyba wejść... sprzeciwię się temu, co mówił mój poprzednik. A więc w jednostce chce jest wiedzieć, a nie tylko uczy się jak wiedzieć, ja kończę już tym, bo rozumiem, bo te piknięcia. Chciałbym tylko powiedzieć, że to, co robimy teraz, robiono już w latach siedemdziesiątych. Umieją się dziwić, to jest taka książeczka z lat 70. Dziękuję bardzo.

MAREK PUZIO, Fundacja Instytut na Rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

Dzień dobry Państwu, Marek Puzio, Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris. Przechodząc do meritum. Absolwent szkoły podstawowej, powinna być nie tyle kompetencje będące odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy, ile umiejętność odróżniania prawdy od fałszu dobra od zła umiejętność odnalezienia się w otaczającym go świecie znalezienia odpowiedzi na najważniejsze pytania, kim jestem i po co żyje? Czy jest szczególnie istotne? Jeżeli spojrzymy na liczbę grup samobójczych wśród młodzieży. Drugie, absolwent szkoły, który ma ukształtowanie poczucie tożsamości narodowej polskiej tożsamości narodowej, który jest w pierwszej kolejności i przede wszystkim obywatelem Polski! Ani obywatelem Unii, Europejskiej, czy szerzej jeszcze obywatelem świata, co nie znaczy, że uczeń taki nie ma być otwarty na różne formy współpracy, również z innymi narodami na różnych płaszczyznach. Po trzecie, uczeń, który potrafi zachować się kulturalnie, empatycznie i asertywnie, zarówno w towarzystwie, jak i podczas wymiany myśli na platformach społecznościowych wie, jak ubrać się na wyjście do teatru do opery. Innymi słowy, zasady savoir vivre nie są mu obce. Kolejno. Jest taka Zasada po pierwsze nie szkodzić po to, aby uczeń, który kończy szkołę podstawową czy kolejny etap edukacji nie borykał się z problemem określenia własnej płci, tożsamości płciowej czy orientacji seksualnej. Do tego może doprowadzić tak zwana wszechstronna edukacja seksualna, która za chwilę może wejść do szkół jako przedmiot obowiązkowy w ramach edukacji zdrowotnej. Wreszcie dbanie o środowisko nie znaczy, że uczeń ma być przewrażliwiony czy załękniiony z powodu zmian klimatycznych na świecie w skali globalnej. Dziękuję bardzo.

AGNIESZKA PAWLIK-REGULSKA, Stowarzyszenie Nauczycieli i Pracowników Oświaty „Nauczyciele dla Wolności”

Dzień dobry Państwu. Ja reprezentuję, jestem prezesem stowarzyszenia nauczycieli, pracowników oświaty „Nauczyciele dla wolności”, a także koordynatorem Koalicji na rzecz ocalenia polskiej szkoły, która zrzesza obecnie ponad 70 organizacji społecznych. Przede wszystkim chcę zwrócić uwagę na to, i jest to głos tych organizacji też, licznych, że w prawie oświatowym w artykule pierwszym punkt trzeci mamy jasno określone, że szkoła ma pomóc w wychowaniu rozumianym jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Dlatego uważamy, że bardzo ważne jest nie tyle może zwrócenie uwagi na kompetencje na umiejętności. One są pewną drogą. One są pewnym narzędziem, niezwykle istotnym, ale one mają być tylko narzędziem i drogą do osiągnięcia dojrzałości. Niepokoi nas przewartościowanie, które tutaj w tej chwili obserwujemy zaakcentowanie czy postawienie na pierwszym planie profilu absolwenta czy też kompetencji, pani która rozpoczynała dzisiejsze spotkanie sama wspomniała, że nasze dzisiejsze wysłuchanie poprzedziły rozmowy z organizacjami, firmami, które mówiły o tym, co potrzebne jest na rynku pracy, tylko, że szkoła nie ma przygotowywać młodych ludzi, którzy będą sprawnymi narzędziami korporacji, czy jakiś firm tylko ma uczyć dojrzałości i ma przygotowywać dojrzałych, wspaniałych, młodych ludzi, którzy będą wiedzieli jak się odnaleźć we współczesnym świecie. Uważamy, że jest to takie bardzo uproszczenie, aby mówić o profilu absolwenta, nieprofesjonalne i pomijające sedno sprawy. Można sobie, wyobrazić, że ktoś będzie miał świetne kompetencje cyfrowe, miękkie i wszystkie inne, a jeżeli zabraknie komponentu uczciwości, wartości. No to będzie świetnym hakerem czy też oszustem i złodziejem w sferze chociażby IT. Uważamy, że bardzo ważne są wartości, o których trzeba rozmawiać, trzeba pomóc młodym ludziom być dojrzałymi, co to znaczy, dojrzałymi. To znaczy, takimi, którzy właśnie są wierni jakimś wartościom, i te wartości należy określić, którzy znają historię swojego kraju, wiedzą skąd się wzięli w kontekście historii powszechnej miłują ojczyznę, którzy myślą logicznie, przyczynowo-skutkowo potrafią wyciągać wnioski. Mają wiedzę empiryczną i dobre podstawy filozoficzne na poziomie każdego poziomu edukacyjnego, potrafią myśleć krytycznie, którzy potrafią pytać o źródła i myślę, że to są raczej kompetencje jako ważne

narzędzia, ale podstawy mamy zapisane już w prawie oświatowym. To jest wychowanie, pomoc w wychowaniu do dojrzałości i na tym powinniśmy się skupić. Dziękuję uprzejmie, 2 sekundy.

KAROL DUDEK-RÓŻYCKI, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych

Dzień dobry. Proszę Państwa! Karol Dudek-Różycki, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych. My jesteśmy organizacją, która skupia znaczną część nauczycieli chemii, geografii, fizyki i biologii w Polsce zarówno ze szkół podstawowych, jak i szkół ponadpodstawowych. Odnośnie do tematyki naszego dzisiejszego spotkania to profil absolwenta przedszkola, szczególnie zależy nam na tym, aby absolwent przedszkola miał rozbudzoną chęć poznawania świata. Samodzielność w aspekcie prostych czynności takich jak na przykład wiązanie butów czy sięganie po różne rzeczy oraz żeby nauczył się współpracować z dziećmi w grupach podczas gier i zabaw. Co ważne, jest dla nas czego absolwent przedszkola, nie powinien umieć, nie powinien mieć dużej znajomości obsługi smartfona, nie powinien być ekspertem w tej dziedzinie. Właściwie nie powinien mieć ze smartfonem do czynienia praktycznie wcale. Jeżeli chodzi o absolwenta szkoły podstawowej to nas przyrodników szczególnie interesuje to, aby uczeń szkoły podstawowej miał ugruntowane umiejętności matematyczne. Proste umiejętności, takie jak dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, czy inne podstawowe jak działania na ułamkach, a był dobrym użytkownikiem języka polskiego w mowie i w piśmie, tzn. mógł z dużego tekstu objętościowo sobie wyciągnąć te najważniejsze informacje, które go interesują, żeby umiał streścić tekst, żeby umiał z tego tekstu wyizolować treści tam zbędne, ozdobniki słowne, które tak naprawdę przyćmiewają meritum danej informacji, żeby umiał wyszukać daną informację nie tylko w źródłach internetowych także w takich źródłach książkowych. Żeby wiedział, gdzie sięgnąć i doczeka, żeby miał zdolność prezentacji danych, żeby nie bał się prezentować swoich poglądów, czy wiedzy i umiejętności, które nabył przed klasą przed zgrupowaniem uczniów, aby dobrze obsługiwał kalkulator w sposób poprawny z powszechnie dostępnych narzędzi komputerowych. Czyli nie chodzi Mi, tylko o płatne

programy Microsoftu, ale także bezpłatne programy do robienia prezentacji czy edytory tekstów. To jest dla nas bardzo istotne. Bardzo serdecznie dziękuję.

ALINA IDZIKOWSKA, Stowarzyszenie Rodzice W Edukacji

Dzień dobry. Nazywam się Alina Idzikowska. I mówię tutaj jako przedstawiciel wiceprezes stowarzyszenia Rodzice w Edukacji. Ja skupiałam się i na przedszkolaku i na absolwencie absolwentce klasy ósmej. Dziecko, które kończy zerówkę, powinno wierzyć we własne siły i znać swoją wartość, być zainteresowany badaniem świata wokół siebie, tworzeniem w obrębie muzyki, sztuk plastycznych, teatru, literatury i techniki, budowaniem, konstruowaniem w dostępnym mu zakresie przetwarzaniem różnych materiałów, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Powinno radzić sobie w relacjach z rówieśnikami, dorosłymi lub umieć szukać pomocy, kiedy te relacje są z jakichś powodów utrudnione, powinno rozumieć swoje zachowanie i swoje emocje w takim zakresie, w jakim jest mu to dostępne. A mówię o tym przede wszystkim dlatego, że tu powinno się zaczynać wspieranie dziecka i obserwacja nauczycieli przedszkola powinny być podstawą rozpoznawania potencjałów i ograniczeń dziecka na dalszych etapach nauki. Absolwentka klasy ósmej powinien znać własną wartość i swoje możliwości w różnych dziedzinach działania fizycznego, społecznego, nauki i kultury. W obrębie szkoły podstawowej, wypróbować wszystkie interesujące go aktywności, zbadać wszystkie interesujące go obszary cywilizacji ludzkiej, jak dalece tylko szkoła może mu to zaoferować, umieć potem samodzielnie wybierać własne ścieżki rozwoju oraz zdobywać potrzebny do tego rozwoju informacje. Powinien znać i rozumieć swoje reakcje i emocje, rozumieć zachowania innych ludzi. Powinien rozumieć swoje potrzeby i potrzeby innych ludzi, umieć rozwiązywać swoje problemy i skutecznie szukać pomocy, działać w środowisku społecznym, tak jak uzna to za możliwe i potrzebne, skutecznie komunikować się z innymi ludźmi w mowie i piśmie, sztuce, języku nauki, techniki, technologii zgodnie z własnym wyborem. Negocjować, konstruktywnie rozwiązywać konflikty. Cała nauka i rozwój w szkole podstawowej powinna być podporządkowana indywidualnemu rozwojowi każdego ucznia, zgodnie z jego potencjałami, których rozpoznawanie powinno się zacząć już na poziomie przedszkola z

wyborami we współpracy z rodziną i nauczycielami. To oczywiście zakłada, że podstawami pracy w szkole powinny być wykształcenie psychologiczne, każdego nauczyciela, indywidualizacja procesu w stosunku do każdego ucznia. Bazowanie na współpracy, a nie rywalizacji i porównywaniu uczniów pomiędzy sobą oraz uczniów i prowadzących ich ludzi, dorosłych, rodziców i nauczycieli. Dziękuję bardzo.

PIOTR SIENKIEWICZ, Fundacja Civis Polonus

Dzień dobry. Piotr, Grzybowski, Fundacja, Civis Polonus. Jesteśmy członkiem SOS dla Edukacji. Z naszej perspektywy myślenie o profilu absolwenta przedszkola czy też końca szkoły podstawowej, to jest myślenie o kompetencjach właśnie tych uniwersalnych, tych przekrojowych, które absolwent przedszkola czy też szkoły podstawowej powinien nabyć. To nie jest myślenie oparte tylko i wyłącznie stricte o twardą wiedzę i umiejętności. Chociaż dalej uważamy je za bardzo ważne wśród tych kompetencji kluczowych, to mają być kompetencje te uniwersalne, które pozwolą młodym ludziom uczyć się przez całe życie. To są te kompetencje, których szkoła przygotowuje młodego człowieka, do tego, żeby był on nastawiony na rozwój, nie na stałość. Żeby widział siebie jako tego aktywnego obywatela, obywatelkę, człowieka, który jest w stanie sprostać wyzwaniom współczesnego świata. Wśród tych kompetencji, które być może właśnie powinniśmy uwzględnić jako szczególnie istotne. Mamy też otwartość tutaj w rozmowie i chcielibyśmy, żeby ten proces określania kompetencji tych młodych ludzi był faktycznie uspołeczniony, żeby faktycznie głos nauczycieli, uczniów, rodziców był tutaj bardzo wyraźny, a wśród tych kompetencji uważamy, że powinny znaleźć między innymi, to samodzielne myślenie krytyczne, to określanie i rozwiązywanie problemów, które są wokół młodego człowieka. To jest między innymi rozwój kreatywności. Jest wspieranie całego procesu komunikowania się, artykułowania między innymi swoich potrzeb, swoich myśli, to jest współdziałanie. To jest angażowanie się i sprawczość na poziomie, i tym takim zbiorowym, i lokalnym, indywidualnym. To jest umiejętność uczenia się. I właśnie tego nastawienia na rozwój. Tu myślimy też o takiej empatii, trosce o wspólne dobro i wśród tych kompetencji istotne one powinny jako przesywać przez wszystkie pozostałe przedmioty, jeżeli tak będzie

zbudowana podstawa programowa. Czy ona powinna być taką esencją właściwie tego, co te kompetencje muszą być esencją tego, co znajdzie się w tych treściach wymaganiach, które uznamy za szczególnie istotne. Chcielibyśmy tutaj też podkreślić istotną rolę w ogóle wymiaru obywatelskości na poziomie przedszkola i na poziomie szkoły podstawowej, czy też później ponad podstawowej, zwracając uwagę w szczególności na zainteresowanie tymi sprawami publicznym, i na poczucie sprawczości wpływu na to, co się dzieje wokół i współdziałanie. Dziękuję pięknie.

ZBIGNIEW BARCIŃSKI, Stowarzyszenie Pedagogów Natan i Koalicja na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły

Dzień dobry, kłaniam się nisko, Zbigniew Barciński, Stowarzyszenie Pedagogów Natan i Koalicja Na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły. Szanowni państwo, 4 uwagi. Pierwsza: profesor Nawroczyński, klasyk polskiej myśli pedagogicznej, wychowawca pokoleń nauczycieli mówił, że cel edukacji nie powinien być określany w kategoriach umiejętności, nie powinien być określany także w kategoriach wiedzy. To oczywiście jest potrzebne i umiejętności, i wiedza, a Nawroczyński mówił: potrzebne jest zdefiniowanie celu edukacji celu szkoły na wyższym poziomie. Ten wyższy poziom to jest struktura wewnętrzna, która powinna tworzyć się i rosnać w procesie edukacji. Struktura wewnętrzna, która scali, zintegruje i umiejętności, i wiedzy. Tą strukturę wewnętrzną można nadać osobowością można nazwać charakterem. Tak w największym skrócie. Punkt drugi. Tą strukturę wewnętrzną, osobowość, charakter może zbudować tylko sam dorastający uczeń stąd kluczowe kategorie. To jest samokształcenie i samowychowanie. Samokształcenie to jest umiejętność poszukiwania wartościowej wiedzy, selekcji tej wiedzy, odróżniania tego, co jest wartościową wiedzą, a co jest wiedzą pozorną, czy wiedzą fałszywą. Samowychowanie to jest umiejętność pracy nad sobą, budowania swojej tej struktury wewnętrznej i jeśli chodzi o sprawę wartości. Uwaga trzecia: elementem tej struktury wewnętrznej, dojrzałej osobowości, silnego i dobrego charakteru. Możemy to nazywać tak możemy nazywać inaczej, elementem tej struktury wewnętrznej jest, są mocne przekonania, co jest wartościowe, co jest dobre, a co jest złe i jak należy postępować, jak postępować nie

należy. Stąd w edukacji powinno być tak, że szkoła, wszystkie instytucje edukacyjne dostarczają ofiarując młodym ludziom najbardziej wartościowe dobra kultury, które stają się budulcem osobowości, budulcem tej struktury wewnętrznej w procesie samokształcenia, samowychowania. Inny element tej struktury wewnętrznej to już uwaga czwarta i ostatnia: to jest coś, co można nazwać siłą woli, wewnętrzną siłą polegającą na umiejętności podejmowania decyzji i wprowadzania tych decyzji w życie. Wbrew różnego rodzaju presjom zewnętrznym czy wbrew presji, presji wewnętrznej. Wiele problemów w szkole, na przykład problem agresji w szkole, agresji rówieśniczej to nie jest tylko problem wiedzy, to jest problem siły, to jest problem panowania nad emocjami, pomocy uczniom w tym, żeby rozwijali siłę woli. Dziękuję bardzo.

RENATA KRUPA, Centrum Edukacji Nauczycieli Potest

Dzień dobry państwu. Nazywam się Renata Krupa i reprezentuję Centrum Edukacji Nauczycieli Potest, placówkę doskonalenia nauczycieli. Proszę państwa! Ja też tutaj dołączam się do głosu, który mówi o tym, że bardzo ważne są te wszystkie kompetencje związane z wiedzą, z nauką, z przedmiotami. Nie da się tego zrobić bez ukształtowania pomocy młodemu człowiekowi, samo wychowaniu i wychowaniu. Proszę państwa, chciałabym, aby taki młody człowiek opuszczający ósmą klasę był osobą, która dąży do odkrycia prawdy, stara się być dobry i tworzy piękną, harmonijną rzeczywistość poprzez przestrzeganie zasad moralnych. To klasyczne, ponadczasowe wartości które, jak myślę, są dla przyjęcia zaakceptowania przez olbrzymią większość osób, niezależnie od przekonań, narodowości, rasy, czy religii. Odpowiadając na pytanie, co powinien wiedzieć, umieć, do czego być gotowy młody człowiek na koniec ósmej klasy, uważam, że właśnie w tym aspekcie wychowania, powinniśmy, a także i nauki, powinniśmy mieć na uwadze tę triadę: prawdę, dobra i piękna, ale też wskazać znane nam z psychologii zadania rozwojowe stojące przed tym młodym człowiekiem. Oczywiście w stopniu adekwatnym do jego wieku. Chciałam tutaj przypomnieć, że jeżeli młody człowiek, każdy człowiek, nie tylko taki młodzieńki nie osiągnie zadań rozwojowych, które przynależą do jego etapu rozwojowego nie jest w stanie sięgnąć po kolejne zadania rozwojowe, i chociaż byśmy dawali mu

najlepszą wiedzę z najpiękniejszymi metodami środkami. On z tego po prostu może skorzystać, ale niestety nie będzie szczęśliwym człowiekiem i niekoniecznie wykorzysta to w dalszym życiu nawet zawodowym. Jakie to są zadania rozwojowe: osiągnięcie nowych, bardziej dojrzałych związków z rówieśnikami obojga płci, opanowanie społecznej roli związanej z płcią, akceptowanie swojej fizyczności, efektywne wykorzystanie własnego ciała, rozwijanie sprawności intelektualnych, wybór i przygotowanie się do zawodu, osiągnięcie emocjonalnej niezależności od rodziców i innych osób dorosłych, przygotowywanie się do małżeństwa i życia rodzinnego, nabycie zbioru wartości i systemu etycznego. Proszę Państwa! Zwróćmy uwagę na to, że dzięki temu, jeżeli tak przygotujemy młodego człowieka, oczywiście we współpracy z rodzicami, ten młody człowiek, który za chwilę wejdzie w zupełnie nowe środowisko, szkoły średniej z nowymi osobami jest przygotowywany, wyposażony w ważne dla niego czynniki chroniące nie będzie podejmował zachowań ryzykownych. Nie wejdzie nam uzależnienia, więc będzie dalej mógł się rozwijać i korzystać z tej wiedzy, którą dostarczamy i zrobić tą piękną, wspaniałą karierę zawodową, być po prostu później też szczęśliwym człowiekiem, i rodzinie, i zawodowym człowiekiem w tym zakresie nie może być okazjonalna, ale bardzo usystematyzowana i zaplanowana od początku edukacji. Chciałam zauważyć, że treści są już dziś poruszane na zajęciach z wychowania do życia w rodzinie i przynosiły takie efekty, co pokazały m.in. badania IBE z 2015 roku, a także badania Szymona doktora Szymona Czarnika z UJ. Likwidując te zajęcia, ograniczając godzinę etyki, katechezy my pozbawiamy szkoły ważnego w tym zakresie narzędzia. Bardzo Państwu, dziękuję za możliwość wypowiedzenia.

MAŁGORZATA SNARSKA-NIEZNAŃSKA, Fundacja Code for Green

Dobrze. Dziękuję bardzo. Nazywam się Małgorzata Snarska-Nieznańska reprezentuje Fundację Code for Green. Jesteśmy też członkiem Sieci Organizacji Społecznych Dla Edukacji i bardzo się cieszę za możliwość włączenia naszego głosu do prac nad profilem absolwenta i do dyskusji deklaruję też gotowość do współpracy z naszej strony, zwłaszcza w kontekście zagadnień, które dotyczą edukacji, o zmianach środowiskowych i klimacie. Teraz bardzo istotnym z tego punktu widzenia momencie dyskusji, prac między innymi nad tym, żeby

poszerzyć wachlarz edukacji szkolnej i edukację między przedmiotową, bo to jest właśnie to podejście, które może upraktyczniać edukację w odniesieniu do tych dynamicznych zmian, które nas otaczają. Jednym z jej kierunków ma być właśnie edukacja klimatyczna i środowiskowa. Ja bym chciała zwrócić uwagę na to, że dzieci i młodzież, które obecnie chodzą do przedszkoli szkół wejdą na rynek pracy mniej więcej do 2045 roku i jako osoby pracujące mogą się przyczynić do redukcji zagrożeń środowiskowych, powstrzymać dewastacyjne podejście do środowiska, a ich postawy i działania wpłyną na rozwój zielonego rynku pracy i realizację celów klimatycznych. Będzie to też możliwe dzięki ich indywidualnemu podejściu, ich postawą nawykom wartościom wykonywanym wyborom politycznym, aktywności zawodowej w wyborze pracodawcy, czy sposobom na przykład prowadzenia biznesu bezpośrednio. Przyczynią się do tego z kolei umiejętności praktyczne, czyli tworzenia rozwiązań, na przykład technologicznych, gospodarczych czy społecznych, neutralnych dla klimatu, środowiska, wzmacniających jego ochronę albo wpływających na zdrowie i jakość życia całego społeczeństwa, ale też indywidualną. I tak postrzegana edukacja wymaga również równoległego rozwijania kompetencji nauczycieli. To jest bardzo ważne. To jest ten element, którego my nie możemy zaniedbać, wyzwania związane ze zmiennością rynku i zjawisk, które nas otaczają, powodują, że musimy też pracować nad budowaniem odporności indywidualnej, ale też społecznej, a do tego jest konieczna, odpowiednia edukacja psychospołeczna i zdrowotna też powiązana z tematami środowiskowymi, klimatycznymi. Musimy też rozwijać naszą przewagę konkurencyjną zwłaszcza w tych obszarach dotyczących zielonych inwestycji i bez świadomych, i odpowiedzialnych kompetentnych kadr, które też budujemy od samego początku, bo budowanie świadomości odpowiedzialności nie może się zacząć dopiero na poziomie studiów czy wejścia na rynek pracy, ale właśnie w szkole podstawowej. Musimy zacząć dosyć wcześnie, ale badania pokazują, że edukacja klimatyczna, jeżeli chodzi o procent dzieci jest realizowana i natomiast świadomość rośnie ale dzieci nie posiadają narzędzi, żeby sobie radzić z tymi wyzwaniami. Dlatego my postulujemy to, aby po pierwsze, jeżeli chodzi o profil absolwenta to edukacja o klimacie rozwijała u osób uczących się także nauczycielek nauczycieli, sprawczość w odniesieniu do wyzwań środowiskowych, by dzieci uczące się zyskały wiedzę i narzędzia do zapobiegania jej deadaptacji do zmian klimatu,

ochrony bioróżnorodności zasobów wodnych, by rozumiał i wspólnie indywidualnie działały na rzecz świata, w której realizowane jest prawo człowieka do życia w zdrowym środowisku. Potrzebują do tego praktycznej edukacji, sprawczości, budowania przede wszystkim kompetencji i umiejętności. Wymienię tylko te kompetencje i będę już kończyć. To są przede wszystkim komunikacja. To jest współpraca. To jest prowadzenie dialogu. Krytyczne myślenie, empatia, analiza danych, rozwiązywanie problemów i wprowadzanie zmian. I takie rekomendacje przygotowaliśmy dla zespołów autorskich zajmujących się podstawą programową. Mam nadzieję, że będziemy mogli je zaprezentować. Przekażemy je państwu.

KAROLINA PRUS-WIERZBICKA, SOS dla Edukacji

Dzień dobry. Dziękuję bardzo za głos. Karolina Prus-Wierzbicka SOS dla Edukacji. Już dużo osób z SOS-u wypowiedziało się na temat tego, co byśmy chcieli, żeby znalazło się w profilu. Usłyszałam też ogromnie taki głos, za którym też mogłabym się podpisać Pani Aliny Idzikowskiej i wpisuje się rzeczywiście w te wartości, także dla mnie ważne. O czym ja chciałam porozmawiać, na co ja chciałam zwrócić uwagę to, co po opisanu profilu się wydarzy? Co się zmieni w szkołach, jak nowy profil będzie komunikowany w tych szkołach? W jaki sposób będzie zmieniał naszą tradycję edukacyjną? W jaki sposób będą kształceni nauczyciele na uczelniach wyższych, jak to się zmieni? Czy nie wystarczy opisanie tego dokumentu, przekazanie autorom podstaw programowych, żeby te szczytne, o których wszyscy dzisiaj też wspominamy, mogły się wydarzyć. Mówimy o tym, bo to wciąż się nie dzieje. Dlatego, co się wydarzy, jak nowy profil wpłynie na wydawców podręczników, na wydawców ćwiczeń, jak, co się zmieni w scenariuszach, w milionie scenariuszy, które zalewają polskich nauczycieli, gotowców. Myślę, że to są też takie pytania, które warto zadać, co tak naprawdę, czemu będzie służyła ta praca, ta ogromna praca, którą teraz włożyć środowisko edukacyjne w tę zmianę tradycji, nauczania. Na jakim, w jaki sposób też budujący nową kadrę przedstawiciele wyższych uczelni będą mieli sami zinternalizowani, ten profil absolwentów i będą w taki sam sposób wprowadzali także swoje zajęcia. To są moje pytania, które pokazują też, jak ważne jest włączanie tych wszystkich grup nie tylko na

etapie powstawania profilu, ale także na etapie jego wdrażania. Nie można zostawić nauczycieli samych w tej ścieżce, jeśli chcemy, żeby tradycja szkolna się zmieniała, jeśli chcemy, żeby szkoła w małych, wiejskich szkołach była otwarta dłużej niż do godziny dwunastej i żeby nauczycielom się w różnych miejscach chciało jeszcze cały czas kształcić. I to jest mój taki postulat myślenia o tym, także co będzie później. Po tym jak wszyscy stworzymy to wielkie dzieło opisane profil absolwenta. Dziękuję.

MARCIN JÓZEFACIUK, poseł na Sejm X kadencji

Szanowni państwo! Witam serdecznie! Dziękuję serdecznie, znaczy bardzo wiele rzeczy już padło, co powinno być zarówno po szkole podstawowej i starszych dzieciakach. Znaczy, ważne jest to, że profil absolwenta był układany dawno, dawno temu i w tym momencie też szkoły radzą sobie same, układając swoją własną taką lokalną politykę i w jaki sposób ich uczeń wychodząc ze szkoły, powinien, co powinien umieć, jak powinien absolwent wyglądać, a jakie powinien mieć umiejętności, wiedzę, co powinien potrafić, jakie powinien mieć kompetencje, nie powinniśmy z tego rezygnować. Każde środowisko lokalne powinno jak najbardziej też doprecyzować profil absolwenta jednakże ważne jest to, żeby uzgodnić ten profil zarówno z rodzicami, jak i nauczycielami wszystkich typów. Bo inny profil będzie będą miały oczywiście przedszkola, inny profil szkoły podstawowe, inne już szkoły podstawowe, specjalne, inne szkoły wyższe, a inne będą miały szkoły kształcące w zawodzie pracowników, a co ważne jest również to, że inne, inne profile absolwenta mogą mieć szkoły i na to trzeba zwrócić uwagę szkoły kształcące zdalnie czy szkoły, będące w nauczaniu domowym czy uczniowie. A z innej strony też niezwykle ważne jest to, żebyśmy uzgodnili ten profil absolwenta, również z uczniami, bo nic o nas bez nas, czyli bez nich, bez zrozumienia, rodziców i uczniów, przede wszystkim, ale tak naprawdę nie wyjdzie ta cała zmiana. To ma doprowadzić do tego, żeby w wielu sferach profil absolwenta został zaakceptowany, bo mówimy zarówno, mam nadzieję, o sferze edukacyjnej, przede wszystkim, ale też profil absolwenta powinien zawierać sferę kultury, sfery sportu, jak się w tym sporcie, będzie uczeń przemieszczał, sferę zdrowia sfery wychowania jako lokalnego patriotę, patriotę polskiego ale też europejskiego oraz światowego oraz na pewno sferę

etyki. Tak więc tutaj jest bardzo duże pole do działania dla wszystkich, ale uczniów w ogóle nie możemy pomijać. Wręcz przeciwnie, powinniśmy ich angażować w to, nie powinniśmy też pomijać ani pracodawców i tak jak już powiedziałem, szkół wyższych, rodziców, czyli wszystkie te organy powinny ze sobą zacząć porozmawiać i powinny być wzięte pod uwagę, a jeśli chodzi o tworzenie profilu absolwenta, żeby wszyscy się zgodzili. I ja dziękuję.

ZOFIA LISIECKA, Fundacja Edukacyjna ODITK

Dzień dobry. Ja reprezentuję fundację edukacyjną ODITK, która no właściwie już prawie dwudziestu lat zajmuje się wdrażaniem zmian czy próbami wdrażania pewnych zmian w edukacji i mierzymy się też ze skalowaniem pewnych procesów, to się wiąże z tym, żeśmy w kontakcie takim bardzo bliskim i bezpośrednim z organami prowadzącymi szkoły ze szkołami i z samymi nauczycielami i kadrą administracyjną szkół. W związku z tym patrzę na to też trochę od tej strony, jakby wdrażania tych rozwiązań i chciałam zwrócić uwagę na to, że ten profil absolwenta w pewnej formule i nie tak nazwany pojawia się już od bardzo dawna. 26 lat temu pierwsze podstawy programowe kształceniaa ogólnego, wykaz kompetencji kluczowych, 7 obszarów: uczenie się, myślenie, poszukiwanie, działanie, doskonalenie się, komunikowanie się, współpraca, każdy zawierał od jednej do czterech kompetencji szczegółowych. Późniejsze dokumenty z tego, obszaru, które widziałam, z którymi pracowałam, czy to w szkołach, czy to z ministerstwem, one się co do zasady nie bardzo różniły, to znaczy inaczej, porządkowały te, te obszary inaczej. Je nazywały, czasem inaczej rozkładały akcenty, ale generalnie ta wizja była kształtowana na poziomie ogólnych wartości, była dość spójna i się nie zmienia. Natomiast ja obserwuję na co dzień w szkołach, że ona się absolutnie nie przekłada na praktykę. Pytanie jest jak nauczyciele przenoszą wartości, cele deklarowane w profilach absolwenta na codzienne działania? Ilu nauczycieli w ogóle umie to zrobić? Niestety w naszych badaniach bardzo często naszych doświadczeniach, bardzo często widać, że profil absolwenta w szkole sobie ale działania w gruncie rzeczy idą w zupełnie przeciwnym kierunku. Natomiast w ogóle nie ma też takiej kultury pytania się o to, czy to, co robię, zbliża mnie do osiągnięcia celów, które w tym profilu absolwenta są wskazane. W ogóle, w szkole jest dużo takiego podejścia rozdziela

praktykę od papieru. Papierek, wiadomo, znieśie wszystko. Chciałabym też zwrócić uwagę na to, że trudno jest mówić o profilu absolwenta, kompletnie ignorując to, w jakim momencie jesteśmy w edukacji, a jesteśmy w momencie bardzo trudnym. Nauczyciele są szalenie sfrustrowani, szalenie zmęczeni i coraz częstsza wśród nich jest postawa, która próbuje od siebie odsunąć w ogóle kwestie wychowania dzieci. Wartości, które wskazujemy w profilu absolwenta są bardzo blisko myślenia, jak z wychowywaniem dzieci z kształtowaniem pewnych postaw. Tymczasem większość nauczycieli mówi nam w tej chwili: tego powinni nauczyć rodzice i chodzi im zarówno o kwestie tak proste, jak uczenie mówienia: proszę, przepraszam, dziękuję, po wyrzucanie śmieci, dbanie o własną higienę, własne dobrostan, rozwiązywanie konfliktów. Generalnie wszystko, co mieści się w kompetencjach społecznych, również ciekawość, terminowość, punktualność wytrwałość w dążeniu do celu to wszystko okazuje się jest kwestią rodziców w ich przekonaniu. Moim zdaniem jest to wyraz skrajnego wyczerpania, które jest widoczne wśród kadr oświaty. Pracując nad tym modelem moim zdaniem musimy jednak pochylić się nad tym, w jakim miejscu jesteśmy jakie zasoby w tej chwili mają nauczyciele i na nich próbować budować, a nie tylko na pewnej wizji. Dziękuję.

MARIA GUDRO, Stowarzyszenie Ambasadorów Dzieci i Młodzieży

Tak dzień dobry, bardzo serdecznie witam pana witam wszystkich. Ja reprezentuję stowarzyszenie ambasadorów dzieci i młodzieży. Proszę państwa! No też przygotowałam sobie te po prostu informacje o absolwencie przedszkola i szkoły podstawowej, ale już to wszystko zostało powiedziane i chcę tylko nawiązać do tego, że podstawa programowa przedszkola i klas 1-3, jest bardzo dobra, nawet tam informacje bardzo pozytywne i autorki otrzymały z Unii Europejskiej. Proszę państwa, no wracam do celu tego dzisiejszego spotkania. Jeśli mówimy na ten temat, to znaczy, że dzieci nie mają i młodzież przygotowania do dalszej nauki i do wejścia do szkoły podstawowej, do dalszej nauki. Ale dlaczego ja otrzymuję wiele pytań na ten temat, a pracuję w szkole i w oświacie od sześćdziesiątego szóstego roku. Więc, jak państwo słyszą to przesłałam wszystkie reformy. Zaczęłam się zastanawiać i po prostu szukać materiałów dlaczego tak się dzieje, że prawo

nie jest złe, a po prostu w szkole dzieje się coś innego. Przygotowuje na dwudziestego piątego września tego roku w Warszawie trzecią debatę na temat Edukacja Na Rozdrożu i będziemy mówili o tym, jakie pozorowane działania przeżyliśmy w oświacie w ciągu dwudziestu pięciu lat. Do czego zmierzam? Dlatego że prawo jest dobre, a szkoła robi co innego. I teraz? Dlaczego? Bo na pewno każdy z państwa by mi tutaj odpowiedział, ale jeszcze dzisiaj to nie wybrzmiało. Dlatego, że nauczyciele uczą pod egzamin i nie będzie, żeby tu nawet były wizje przeróżne takie międzynarodowe, światowe, to po prostu nic się nie zmieni, jeśli w dalszym ciągu będzie funkcjonował egzamin zewnętrzny. Bo już od pierwszej klasy szkoły podstawowej już są sprawdziany. Te sprawdziany niszczą dzieci i młodzież emocjonalnie, tutaj kilka osób o tym powiedziało. Te emocje doprowadziły do tego, że dzieci nienawidzą szkoły i proszę państwa, żebyśmy nie wiem, co stworzyli i poprawiali tę podstawę programową, to nic się nie zmieni. To jest nie tylko moje zdanie, ale i zdanie nauczycieli, i zdanie rodziców, bo zapraszamy na te debaty właśnie wszystkich i urzędników państwowych, i rodziców, i przedstawicieli kuratorium, i po prostu wszystkich, kogo możemy. Proszę państwa! Może nie powiedziałam na temat, ale ja tutaj się podpisuję pod tym wszystkim, bo to, co Państwo, do tej pory powiedziało mi powiedzieli to jest w dokumencie. I dokumentów nie ma co zmieniać, i zwróćcie uwagę, że każdy minister od dziewięćdziesiątego dziewiątego roku, to po prostu, jeśli robi jakieś zmiany, czy reformy kolejne, to zaczyna od lektury, bo tak jakby to było najważniejsze, obcinanie godzin. Tak jak teraz z religii. Ja nie mówię, że ma być 3, 4 lekcje. Dziękuję bardzo. I myślę, że ta moja wypowiedź to dotrze do państwa, bo musimy zrozumieć, że nic nie zmienimy, jak się nie zmieni egzamin.

MARZENA DOBNER, nauczycielka

Szanowni państwo! Szczęść Boże, zaszło pewne myślenie, nieporozumienie, bo ja zgłosiłam się pierwotnie, może to jest mój błąd, w dwóch kategoriach: jako przedstawiciel organizacji, którą miała być partia polityczna Narodowe Odrodzenie Polski, i jako nauczyciel, żeby przedstawić swoje stanowisko prywatne natomiast stanowisko, które teraz przedstawię, jest zbieżne ze stanowiskiem partii politycznej. Dokumentacyjnie, po prostu taką uwagę

tutaj zgłaszam, zaszło pewne tutaj nieporozumienie. W temacie wystąpienia, kim powinien być absolwent współczesnej, na pierwszy ogień zerówki, musimy pamiętać, że dziecko w tym wieku uczy się przede wszystkim przez zabawę, choć w naturalny sposób jest ciekawy świata, jest również niezwykle silnie związany z rodziną i ze środowiskiem, w którym dorasta. Uważam osobiście, że osiągnięcia dziecka w zakresie rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego wymienione w podstawie programowej, przepraszam wychowania przedszkolnego dobrze charakteryzują składowe profilu absolwenta zerówki. Brakuje w tym zestawieniu być może elementów edukacji dotyczących świadomego korzystania przez dzieci z nowoczesnych technologii i rozumienie zagrożeń z nimi związanych i to jest taki cel, który powinien zostać tutaj bardziej podkreślony w kształceniu ogólnym. Powinny pozostać w tej podstawie programowej na pewno zapisy o identyfikacji przynależności płciowej do grupy dziewczynek lub chłopców, a także kwestia przynależności do określonego narodu ponieważ jest bardzo istotne już w sześciolatkach powinno się budować podstawę szacunku do ojczyzny do dziedzictwa narodowego, nie tylko w sześciolatkach, ale generalnie w dzieciach dorastających. Chodzi tutaj mi nie o tożsamość europejską, która sama w sobie jest pustym sformułowaniem, ale tożsamości właśnie narodowej, przynależności do narodu polskiego. Dlatego tak ważne są zapisy dotyczące wiedzy dziecka: w jakim kraju mieszka, jakie jest godło tego kraju, jaka jest flaga, jaki hymn. W sferze osiągnięć rozwoju społecznych powinna też się znaleźć potrzeba takiego propedeutycznego budowania postawy współodpowiedzialności, nie tylko za losy rodziny czy najbliższego otoczenia, ale także właśnie wspólnoty narodowej i to w formie propedeutycznie można już wprowadzać na poziomie zerówki, to powinien być cel, który powinien być istotny, traktowany jako istotny. Nowa postawa pro narodowa jest tym bardziej znacząca w odniesieniu do absolwenta klasy ósmej szkoły podstawowej, która już wchodzi w ten wiek młodzieńczy. I tutaj znów zaznaczę, nie wychowujemy kosmopolitycznych Europejczyków, ale przedstawicieli wolnych wspólnot etnicznych, które to dopiero tworzą taką właśnie mozaikową Europę, wolnych narodów, szanujących własną odmienność kulturową. Wychowujemy młodzież świadomą przynależności do określonej wspólnoty narodowej, w tym naszym przypadku narodu polskiego, której interesów należy bezwzględnie bronić w sytuacjach zagrożenia. Jednocześnie powinniśmy budować w

młodych ludzi przekonanie, że ona postawa ma swoje źródło, po pierwsze, w solidnej formacji duchowej, płynącej zarówno z praktyk religijnych, jak również z pracy na rzecz dobra wspólnego z pracy w rodzinie, z pracy zarobkowej, ale też co istotne i co często się pomija w szkole w działalności w grupach formalnych, sąsiedzkich organizacjach pozarządowych. Tego typu aspekty, już ostatnie zdanie, są bardzo istotne, ponieważ współcześnie obserwujemy liczne zagrożenia społeczne, kulturowe, polityczne. Mamy rosnącą realną groźbę konfliktu zbrojnego, groźby alienacji społecznej postępującej jako skutku nadużywania nowoczesnych technologii przez młodzież. Musimy przygotować młodzież na to, by godnie ustaliła czoła tym i innym przyszłym zagrożeniom, by była gotowa aktywnie współtworzyć zdrowe społeczeństwo.

DANIELA BARTOSIAK, nauczyciel, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Dzień dobry. Daniela Bartosiak się kłania, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, wydział w Warszawie, Jestem nauczycielką, konsultantką, ds. Chemii, wychowania do życia w rodzinie, edukacji dla bezpieczeństwa i od razu do rzeczy. 3 minuty to niedługo. Szkoła postawa przede wszystkim powinna wspierać holistyczny rozwój młodego człowieka, który będzie świadomy siebie, świadomie innych i świadom otaczającego go świata i jeżeli chodzi o całokształt umiejętności, ja pokrótce tak tylko wymienię te najważniejsze. Przede wszystkim społecznie, emocjonalnie: potrafi jasno wyrażać swoje myśli, uczucia słuchać, innych, prowadzić konstruktywny dialog, umie pracować w grupie, dzielić się zadaniami, współdziałać z rówieśnikami, dorosłymi, rozumie uczucia innych ludzi, potrafi okazywać współczucie i wsparcie. Poznawczo: potrafi płynnie czytać ze zrozumieniem, pisać poprawnie gramatycznie, stylistycznie, rozumieć i stosować podstawowe pojęcia matematyczne, potrafi rozwiązywać zadania matematyczne. Posiada podstawową wiedzę z zakresu biologii, geografii, fizyki, chemii, potrafi stosować metodę naukową. Technologicznie: umie obsługiwać, oczywiście komputer, korzystać z Internetu i innych technologii w celach edukacyjnych, komunikacyjnych, ale też zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu, potrafi chronić swoje dane osobowe. Artystycznie i

twórczo: ma rozwinięte umiejętności plastyczne, muzyczne, potrafi wyrażać się przez sztukę, umie myśleć kreatywnie, znajdować nieszablonowe rozwiązania problemów. Fizycznie: zna zasady zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, dba o swoje zdrowie, potrafi uczestniczyć w różnych formach aktywności fizycznej, ale zna też zasady fair-play. Samodzielnie uczy się, więc potrafi planować, organizować swoją naukę, stawiać priorytety, zarządzać czasem, umie analizować informacje, wyciągać wnioski, rozwiązywać problemy, myśli krytycznie. Wiedza ogólna i obywatelska: posiada podstawową wiedzę o historii Polski, świata, rozumie zasady funkcjonowania społeczeństwa, demokracji, ma świadomość ekologiczną, potrafi działać na rzecz jej ochrony. Postawy i wartości: szanuje innych ludzi, ich poglądy, różnorodność, jest odpowiedzialny za swoje czyny, potrafi podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje. Ma poczucie tożsamości narodowej, szanuje tradycję i kulturę swojego kraju. Potrafi również komunikować się w języku angielskim na poziomie podstawowym: rozumie podstawowe teksty i potrafi tworzyć proste wypowiedzi. Profil absolwenta szkoły podstawowej to jest fundament do dalszej edukacji, do dalszego rozwoju osobistego. Ma przygotować ucznia do wyzwań, które czekają go w przyszłości. Ważna świadomość wartości, zasad moralnych jest także, myślę, dla każdego absolwenta jeżeli chodzi o znajomość podstawowych wartości, takich jak: uczciwość, szacunek, empatia, odpowiedzialność. Dziękuję pięknie.

AGNIESZKA KRAIŃSKA, nauczycielka

Dziękuję za możliwość opowiedzenia się. Pracowałam w szkole tradycyjnej 27 lat. Teraz pracuję w szkołach niepublicznych. To jest szkoła w chmurze i DobraTu w Warszawie. Tworzenie profilu absolwenta jest to wyzwanie i zadanie, które wymaga nie tylko sprecyzowania, jakie przyszły absolwent powinien posiadać umiejętności i kompetencje. nawet jeżeli je określimy, to istotna jest praca, jaką należy podjąć celem przekonania środowiska edukacyjnego, że jesteśmy w zmianie społecznej. Świadomość uczenia się przez całe życie powinna być powszechna. Nie żyjemy długimi sekwencjami czasowymi, krótkimi fragmentami i to wymusza nieustanne uczenie się i dostosowywanie się do nowej rzeczywistości. Dlatego istotne jest świadome uczenie się od najmłodszych lat. Dzieci w

wieku przedszkolnym zachwycają się wiedzą i należy to podtrzymywać ale na tym etapie warto też skupić się na budowaniu relacji, socjalizacji i uspołecznianiu, czy też na współpracy. I myślę, że warto pomyśleć o tym, czy tą edukację obowiązkową nie zacząć od czwartego roku życia, tą przedszkolną. Ta edukacja przedszkola powinna być oparta na tej edukacji równościowej. Mówię tutaj o której, niezależnie od płci dzieci, bez podziału na dziewczynki czy chłopców, odkrywać świat nauki i być na równi do tego motywowani, żeby później nie trzeba było w przestrzeni publicznej czytać haseł: dziewczyny do ścisłych dziewczyny na politechniki, bo to dosyć istotne. Absolwenci i absolwentki szkół podstawowych również nie powinni być determinowani do swoich przyszłych wyborów, poprzez pryzmat płci. Powinni te swoje wybory dokonywać poprzez umiejętności, ambicje czy marzenia. No i już kończąc, powoli, osoba, która kończy etap edukacyjny, powinna odpowiedzieć sobie na to pytanie: Po co się uczy w ogóle? Nie tylko w zakresie ogólnym, ale też w zakresie poszczególnych przedmiotów. Myślę, że to będzie dobry start w przyszłość. I ostatnie już zdanie, absolwent powinien być zachęcony, doceniony, a niekoniecznie oceniony. I tylko jeszcze 1 taka uwaga: myślę, że fajnie byłoby zaprosić pracodawców na takie wysłuchanie. Młodzi ludzie w którymś momencie trafią na rynek pracy i fajnie, gdyby oni też mieli możliwość przesłuchania się tego, o czym my rozmawiamy, jaką mamy wizję tych osób, które chcemy w jakiś sposób wykształcić, bo one trafią na rynek pracy. Dziękuję serdecznie za możliwość wypowiedzenia się.

KATARZYNA MAREK, osoba prywatna

Dzień dobry. Ja wypowiadam się jako rodzic dwójki dzieci. Mama dziewczynki, która właśnie skończyła przedszkole i syna, który zaczął technikum w tym roku. Co zawdzięczam przedszkolu, do którego chodziła moja córka: przede wszystkim ukształtowania postawy propolskiej, kształtowania tożsamości narodowej. Przedszkole ma uczyć właśnie poszanowania tradycji narodowych i rodzinnych, uczyć szacunku do rodziców, do dziadków. Zarówno córka jak i syn, mają wiedzieć, że są Polakami i mają obowiązki polskie. Niestety ostatnia zmiana w edukacji, okrojenie programu z bohaterów narodowych, wyrzucenie ważnych lektur, zostawienie tylko fragmentów bez kontekstu historycznego, marginalizacja kościoła, w mojej ocenie ma na celu likwidację tożsamości narodowej, a ugruntowanie tożsamości europejskiej. Ma na celu zmianę postaw i zachowań, przygotowuje młodego

człowieka do bycia Europejczykiem, a nie Polakiem. Jeśli chodzi o profil absolwenta szkoły podstawowej, to szkoła ma przygotowywać do przyjęcia roli świadomego obywatela interesującego się zasadami życia w społeczeństwie, interesującego się polityką. Powinien być to młody człowiek o szerokich horyzontach myślowych i niezależnej, samodzielnej umiejętności kształtowania opinii, człowiek, który publicznie będzie potrafił swoje opinie wyrazić, człowiek który ma szacunek dla norm i reguł społecznych wynikających z moralności. Powinien być uczony moralności, a nie rozwiązłości w ramach edukacji zdrowotnej. Młody człowiek powinien posiadać wiedzę, a nie znajomość ideologii, powinien posiadać umiejętność w posługiwaniu się prawem, na co dzień. Niestety proponowane zmiany programowe udostępnione przez ministerstwo w tych zmianach można wyczytać, że wykreśla się np. naukę, umiejętności rozpoznawania tekstu perswazji i manipulacji min.: z tekstów reklamowych i rezygnuje się z wystąpień publicznych, od czwartej klasy na przykład: recytacji wierszy. Wykreślenie tych umiejętności, rozpoznawania tekstu, perswazji i manipulacji uważa umiejętność krytycznego odbioru tekstów reklamowych, które otaczają dzieci od najmłodszych lat i czyni ucznia podatnym na manipulacje. Wystąpienia publiczne i recytacje przygotowują do rozmów kwalifikacyjnych autoprezentacji, wygłaszania referatów w prezentacji projektów. Uważam, że szkoła nie powinna uczyć bezrefleksyjnego bezmyślnego wykonywania poleceń. Trzeba uczyć młodych ludzi rozmowy, przyjmowania tego, że ktoś może mieć odmienne zdanie, ale mimo tego można współpracować. Nie wychowywać biednych i posłusznych, a odważnych młodych, ludzi zadających pytania, a nie tylko przyjmujących gotowe odpowiedzi ludzi interesujących się tym, co się wokół nich i na świecie dzieje, podważających i szukających odpowiedzi. Świat nie jest tak skomplikowany tylko dorośli ostatnio dzieciom, bardzo ten świat komplikują, wprowadzają, podmieniają wartości, wprowadzając zmiany za zmianą, jeśli chodzi o edukację. Jeszcze odnosząc się na koniec do cyfryzacji edukacji. Powiem tylko, tyle, że kiedyś mówiono, że dziecko może przed ekranem spędzać może 2 godziny, może jedną, najlepiej, a teraz nawet podręczniki mają być w wersji cyfrowej. Każdy przedmiot ma mieć element cyfrowy i nikt nie widzi problemów, ani skutków ubocznych, tyle godzin przed ekranem. Dziękuję bardzo.

GRAŻYNA BAKUNOWICZ, osoba prywatna

Dzień dobry. Nazywam się Grażyna Bakunowicz i zdecydowałam się wziąć udział w dzisiejszym wysłuchaniu, żeby wnieść moją perspektywę, jako rodzica. Tak się składa, że mam troje dzieci w szkole podstawowej, od pierwszej przez piątą, aż właśnie do ósmej klasy. Zapoznałam się z nagraniem sprzed tygodnia, w którym wprowadzacie państwo w temat profilu absolwenta i muszę przyznać, że bardzo mi się podoba ta otwartość i chęć podjęcia szerokiego dialogu. Na pewno będę aktywnie śledziła kolejne etapy tego procesu. Doceniam też drugi filar, na którym oparty jest projekt, to znaczy odniesienie do rzetelnych badań. Chciałabym zacząć od danych, które pochodzą z najnowszego raportu NASK-Nastolatki 3.0, który wskazuje, że dzieci spędzają w cyberprzestrzeni około 5-6 godzin dziennie. To w sumie tygodniowo więcej czasu niż ten spędzony w szkole. Wobec tego chciałabym moje przemyślenia zogniskować wokół budowania w naszych dzieciach, naturalnej inteligencji. Dużo w tym projekcie mowy o sztucznej inteligencji, która będzie kształtować przyszłość i pożądane kompetencje uczniów, więc niejako w ramach przeciwwagi. Myślę, że zadaniem szkoły która ma wspierać rodziców w wychowaniu i edukacji naszych dzieci, powinno być przede wszystkim ukształtowanie w nich zdolności do głęboko ludzkiej świadomości i czynów. Moja obserwacja i doświadczenie podpowiadają mi, że ten wielowymiarowy i kolosalny system, jakim jest edukacja, wciąż spełnia swoje zadanie w dużej mierze dzięki typowo ludzkiemu czynnikowi, to właśnie zaangażowanie, wysiłek prawdziwa i płynąca z serca, troska wielu nauczycieli i pedagogów w naszych szkołach pozwalają uczniom rozwijać swój potencjał. Myślę że typowy absolwent zerówki jest ciekawy świata i chętny do zdobywania wiedzy i umiejętności, a więc zadaniem szkoły, do której wkracza, podtrzymać ten zapał, tak aby za 8 lat, jako absolwent szkoły podstawowej wciąż był chłodny wiedzy, a także gotowy do świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia zgodnie z zainteresowaniami. Powinien kształcić się holistycznie, jak to było pokazane na konferencji. Na przykładzie lidera rankingu Singapuru! To znaczy, zarówno artystycznie, fizycznie, społeczno-emocjonalnie, a przede wszystkim poznawczo, zdobywać wiedzę i umiejętności, zarówno dotyczące natury w obszarze nauk przyrodniczych, matematyki, jak i kultury. Tutaj mamy w naszej cywilizacji do dyspozycji klasyczną triadę: prawda, dobro, piękno. Bazując na takim fundamencie możemy

wyposażyc absolwenta podstawówki w potrzebną wiedzę i umiejętności, które pozwolą kształtować świadomość i charakter poszukiwać sensu życia, śmierci, cierpienia, to właśnie odróżnia nas od zwierząt czy sztucznej inteligencji. Szlifować kompetencje, które będą służyły rozwojowi danej uczennicy ucznia oraz całego społeczeństwa w momencie wejścia w dorosłość. Zainwestujmy w przyszłość naszych dzieci, rozwijając ich naturalną inteligencję i człowieczeństwo. Dziękuję bardzo.

JULIA SAWKA, osoba prywatna

Nazywam się Julia Sawka. Jestem aktywistką, studentką i bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu. Szanowni Państwo chcę zwrócić uwagę na konieczność wzmacniania kompetencji związanych z troską i empatią. Osoby eksperckie, w tym była zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich, doktora Sylwia Spurek, zwracają uwagę na wagę empatii i współczucia w edukacji w odniesieniu do praw zwierząt. Marzenie o społeczeństwie sprawiedliwym społeczeństwie, bez przemocy w społeczeństwie, które chroni najsłabszych nigdy się nie spełni, jeśli nie zakończymy strukturalnej systemowej przemocy wobec zwierząt pozaludzkich, w szczególności zwierząt tzw. hodowlanych wykorzystywanych w systemie żywności. Dlatego chcę zwrócić uwagę na kluczowe kompetencje absolwentów i absolwentów przedszkoli i szkół podstawowych, empatia i współczucie, dlatego, że dzieci powinny rozwijać zdolności do współczucia, empatii wobec zwierząt i rozumieć, jak działa współczesny system żywności oraz skąd pochodzi żywność. Jest to istotne, żeby zakończyć działania funduszy, promocji mięsa i na białych placówkach. Krytyczne myślenie, bo musimy rozwijać umiejętności krytycznego myślenia. Zastanawiając się nad tym, jak działania w tym to co jemy wpływają na zwierzęta. Świadomość ekologiczna, środowiskowa i odpowiedzialność, czyli zrozumienie, jak działania wpływają na zwierzęta i środowisko naturalne, świadomość problemów związanych z eksploatacją zwierząt. Interdyscyplinarna, czyli wiedza na temat zwierząt w różnych kontaktach naukowych i społecznych. Musimy łączyć kroki na mapie działań człowieka i ich konsekwencji dla praw zwierząt, ochrony zwierząt, praw człowieka i planety, faktycznej zmiany systemowej, która będzie wpływać na wszystkie dziedziny naszego życia. Konieczne jest pokazanie osobom uczącym się sprawy

dotyczącej wykorzystywania zwierząt i konsekwencji zdrowotnych, środowiskowych, klimatycznych, pandemii, Zonos, konsekwencji dla ludności rdzennej jakie ponosimy, ponieważ obecny system opiera się na wykorzystywaniu zwierząt pozaludzkich. Empatia to kompetencja przyszłości. Dziękuję bardzo.

PATRYK BERNARDELLI, osoba prywatna

Dzień dobry. Ja jestem ze stowarzyszenia na rzecz chłopców i mężczyzn. Jestem tam liderem grupy edukacyjnej. Natomiast tutaj chciałem się wypowiedzieć jako absolwent i podkreślić jakby swoje oczekiwania co do tego, co chciałbym umieć, gdybym znowu ukończył szkołę podstawową i z perspektywy swojego życia chciałbym wiedzieć, jak się uczyć. W tej chwili nie wiemy jaka twarda wiedza będzie potrzebna za te 20 lat, natomiast to jak się uczyć będzie kwestią fundamentalną, aby móc się dalej rozwijać. Myślę, że bardzo potrzebne jest, aby uczniowie wiedzieli, jak się uczyć

, jak opanowywania wiedzy i radzenia sobie ze swoimi emocjami. Potrzebna jest też wiedza na temat higieny osobistej, jak i cyfrowej. W tym zawiera się moim zdaniem, nauka o swoim ciele i o tym, jak o nie dbać, absolwent powinien to umieć. Jakby wiem to po sobie, bo niestety jak się okazuje, mam dyskopatię dlatego, że nie potrafiłem dbać dobrze swój kręgosłup i myślę, że powinno być jakoś tak mocniej to stawiane na piedestale. Tyle z mojej strony, dziękuję bardzo i dziękuję za możliwość wypowiedzenia się.

MONIKA AUCH-SZKODA, osoba prywatna

Dzień dobry. Jestem tu jako mama dwójki dzieci. Zależy mi na tym, aby profil absolwenta był akceptowalny dla rodzin reprezentujących różne wartości, tak aby każde dziecko niezależnie od płci i orientacji, wyznania mogą czuć się w szkole dobrze i bezpiecznie. Żeby szkoła nie zabiła w moich dzieciach samodzielności, poczucia sprawczości, świadomości i konsekwencji swoich czynów, brania odpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania. Analizując wyniki focusów przeprowadzonych przez SOS dla Edukacji wśród nastolatków z całej Polski zobaczyłam obraz załęcznionych, pozbawionych poczucia sprawczości osób, które chcą dostać od szkoły gotową receptę na dorosłe życie.

Zastanawiając się nad tym, jaką wiedzę i umiejętności. Kompetencje powinni zdobywać młodzi ludzie, nie możemy zapomnieć o tym, że w rozporządzeniu można zapisać wszystko. Natomiast jeśli nie będzie między nami zgody społecznej na zmianę, to one nie zostaną wprowadzone w praktyce. Bez wzmocnienia zaufania i współpracy w triadzie: uczeń, nauczyciel, rodzic, nic nie zmienimy. Chcę, żeby profil absolwenta nadał kierunki, jednocześnie nie ograniczając autonomii rodziców, nauczycieli i dzieci. Dziękuję.

MARCIN ZARÓD, nauczyciel

Ja jestem prezesem Stowarzyszenia Tarnowska Akademia Nauki. Jestem też od dwudziestu siedmiu lat nauczycielem języka angielskiego. Od czterech lat też W-F należy do grupy Superbelfrzy RP. Chciałem zwrócić uwagę na 2 rzeczy, które już pojawiły się w dwóch wypowiedziach wcześniejszych, to znaczy pan Sienkiewicz, mówił o nastawieniu na rozwój. I myślę, że te kluczowe, żeby absolwent zarówno szkoły podstawowej, jak i szkoły ponadpodstawowej, miał świadomość tego, czym jest nastawienie na rozwój, że swoje kompetencje, swoje umiejętności, swoją inteligencję może rozwijać, dlatego że polscy uczniowie wypadli w ostatnim, czy przedostatnim w sumie teście PISA na jednym z ostatnich miejsc, bodajże szóstym od końca pod kątem nastawienia na rozwój. Więc to jest coś, nad czym na pewno musimy popracować, bo do tej pory dużo mówiliśmy o tym, że oni wciąż potrzebują jednak jakiejś wiedzy, żeby na niej bazować kreatywność i potrzebują kompetencji, ale te postawy właśnie między innymi konkretnie nastawienie na rozwój, tak jak to jest rozumiane przez profesor Carol Dweck. Myślę, że jest niezwykle ważne, a wciąż mało rozpowszechnione także wśród nauczycieli. Ta wiedza też przydałaby się nauczycielom, bo to też pomoże im we własnym rozwoju. Druga kwestia to jest kwestia, która też pojawiła się w wypowiedzi przedostatniej osoby, pana który mówił, że ma dyskopatię. Zwróćmy uwagę na to, co się dzieje wokół nas. Ja patrzę cały czas na uczniów, którzy praktycznie z każdej wolnej chwili sięgają po telefony komórkowe, którzy rezygnują ze sportu z rekreacji w siódmej ósmej klasie, dlatego, że mają egzaminy, więc rodzice jakby często namawiają, że no wypadałoby już się skupić na nauce. Już teraz nie czas na różne

niepotrzebne rzeczy i kończy się tak, że taki absolwent szkoły podstawowej już nie uprawia żadnego sportu, bo się musiał uczyć. Potem w liceum już nie rozpoczyna nic i uczniowie nie mają świadomości tego jak ważną rolę odgrywa ruch, rekreacja w procesie rozwoju ich mózgu w procesie też wspierania nauki. Więc to jest coś, co myślę, że warto byłoby, żeby ci uczniowie, z czego sobie zdawali sprawę, bo to też jest inwestycja w profilaktykę zdrowia i zwykłego i psychicznego, i fizycznego. Więc te 2 kluczowe kwestie, no i spojrzenie na to, że naprawdę rozproszenie jest na mega dużym poziomie, więc tutaj jest kluczowe w tym momencie powinno się znaleźć na stałe w polskiej szkole. Dziękuję.

ADAM CHMIELEWSKI, osoba prywatna

Dzień dobry Państwu. Dużo powiedziano już o wychowaniu. Ja za to dziękuję moim przedmówcom, zwłaszcza Panu, Zbigniewowi Barcińskiemu, natomiast ja bym chciał poruszyć 2 kwestie. Pierwszą sprawą to, że szkoła nie uczy jak się uczyć techniki notowania, techniki szybkiego czytania, czy techniki zapamiętywania tego nie ma w polskiej szkole, czyli z jednej strony są wymagania ze strony nauczyciela, a z drugiej strony te techniki nie są szkole uczone. Natomiast tutaj padło takie słowa że uczeń powinien myśleć krytycznie. Problem z naszą edukacją jest taki, że my w ogóle nie uczymy w szkołach w jaki sposób lub mózg ludzki w ogóle myśli w jaki sposób analizuje rzeczywistość i tutaj, to jest taki problem, który powoduje, że współczesne społeczeństwo w ogóle ma żyje w takim pewnym matriksie, bo nie rozumiem, na czym w ogóle te procesy polegają? W jaki sposób należy filtrować informacje, jakimi narzędziami należy posłużyć, jak należy selekcjonować wiedzę. Czyli ta taka wiedza, będąc u podstaw neurobiologii jest w ogóle, tutaj w naszym społeczeństwie bardzo płytka i warto by było, żeby właśnie szkoła, jeśli chcemy oczekiwać, że ludzie będą myśleć krytycznie pokazywała w ogóle. Na czym polega ten proces analitycznego myślenia mózgu? Jak emocje wpływają na zdolność zapamiętywania, jak emocje, wpływają na tłumienie pewnych zdolności analitycznego myślenia. I to są takie

sfery wiedzy, które niestety tutaj brakuje i bez tego nie będziemy mieli świadomego społeczeństwa. Dziękuję panu, państwu bardzo za uwagę.

2.3. Runda wystąpień uzupełniających

W tej części uczestnicy wcześniejszego etapu wysłuchania mogli uzupełnić swoje wypowiedzi, mieli na to dodatkowe 1,5 minuty. Podczas rundy uzupełniającej udzielono również głosu w pełnym wymiarze czasu osobom, które z różnych przyczyn nie mogły wypowiedzieć się w części zasadniczej w wyznaczonym dla siebie czasie.

AGNIESZKA PAWLIK-REGULSKA, Stowarzyszenie Nauczycieli, Pracowników Oświaty „Nauczyciele dla Wolności”

Proszę Państwa, króciutko to, co powiedział pan Zbigniew Barciński, powołując się na profesora na profesora, który już 30 lat temu zgłębiał temat, samo wychowanie i samo wykształcenie profesor Nawroczyński. Chciałabym powiedzieć, że zdecydowanie jest to właśnie to, o co mi chodziło, żeby skupić się na tyle, nie tyle na kształceniu kompetencji chodzi o to, żeby człowiek sam umiał wybierać. W związku z tym wydaje mi się, że bardzo ważne, co tutaj też padło, powinny być podstawy takie etyczne, moralne, filozoficzne. W związku z tym lekcja religii lub etyki obowiązkowa, również wychowanie do życia w rodzinie IBE 2015. Zostało tu powiedziane. Pokazuje, że ten przedmiot, dobre skutki, miał, więc też należałoby z niego nie rezygnować. Kolejna sprawa to uzależnienie od smartfonów. Cyfryzacja. Badania wskazują na to, że dzieci naprawdę uzależnione są ośrodki, które leczą te uzależnienia i szkoła ma za zadanie nie tyle dopuszczać używanie telefonów i cyfryzację, ile uczyć świadomego używania tych telefonów, ile rodziców edukować, że to powinny być jakieś limity, że mózg dziecka nie jest przygotowany na to, żeby cały czas klikać i przesuwac badania są przerażające. Nie mam czasu ich przytoczyć, ale uważam, że higiena cyfrowa jest konieczna. Podręczniki. Nie cyfrowe, wracamy do książek, tak jak Szwecja! Szwecja już ten etap przeszła uczmy się od mądrzejszych od innych, którzy są przed nami. Dziękuję.

MAREK PIOTROWSKI, Matura Międzynarodowa

Świetnie już zostaje mi tylko 1 zdanie. Otóż profil absolwenta szkoły IB, na całym świecie został wprowadzony według prostej procedury. Co bardzo ważne, słuchając tej wypowiedzi, zwłaszcza osób, które mają bliższy kontakt ze szkołą, są nauczycielami, że w różnych środowiskach trafia absolwenta gdy go powtórzymy ten IB-owski będzie w różnych szkołach. Dla różnych nauczycieli wyglądał inaczej. Uniwersalność Profilu absolwenta IB. Widać w wielu aspektach, ja chciałbym zwrócić tylko na 1 aspekt w Warszawie, mamy szkołę stricte katolicką kreującą wychowanie na tym profilu absolwenta IB a w Kanadzie, są szkoły gdzie zakaz jest mówienie o religii. Ja spotkałem szkołę IB w Kuala Lumpur, w zupełnie innej wierze. Profil absolwenta został wprowadzony w sposób dosyć elastyczny i demokratyczny w systemie matury międzynarodowej. Warto z niego skorzystać. Dziękuję.

SZYMON ŻUGAJ, osoba prywatna (pełna wypowiedź)

Szanowni państwo. Ja nazywam się Szymon, Żugaj jestem aktywistą. Działam na rzecz praw człowieka praw zwierząt i sprawiedliwego systemu żywności. Przygotowując się do dzisiejszego wystąpienia, zastanawiałem się, jak będzie wyglądał świat dla osób, które kończą edukację przedszkolną, szkołę podstawową, zastanawiałem się czy uda nam się zbudować bezpieczne i sprawiedliwe ramy dla wszystkich obywateli i obywaterek. Czy uda się włączać grupy zagrożone wykluczeniem, czy uda się wykorzystywać technologie i wzmacniać system demokratyczny. Jednym z najważniejszych, moim zdaniem wyzwań, przed którymi stoimy i z którymi będziemy się mierzyć, są zmiany klimatyczne, zmiany które zmuszają ludzi do opuszczenia swoich miejsc mieszkania. Są podstawą konfliktów zbrojnych pogłębiają nierówności, pogłębiają wykluczenia społeczne. Osoby młode muszą mieć kompetencje, żeby te zmiany identyfikować, poznawać, żeby tworzyć społeczeństwa i państwa, w których będziemy się mogli do tych zmian zaadaptować. Dzisiaj to nie wystarcza, ale będzie antycypować ryzyka i odważnie stawać po stronie najsłabszych. Edukacja klimatyczna jest tutaj tym instrumentem, który musi być wdrażany na każdym poziomie naszego rozwoju i edukacji. Edukacja w zakresie zmian klimatu omaga ludziom zrozumieć i radzić sobie ze skutkami kryzysu klimatycznego, wzmacnia ich wiedzę,

umiejętności i wartości i postawy, potrzebne do działania, jako agenci tych zmian. Potrzebujemy młodych osób, które będą agentami zmiany sprawiedliwości klimatycznej. Edukacja na temat zmian klimatu powinna być podstawowym elementem programu nauczania w każdym kraju: tylko 53 % krajowych ram programowych w stu krajach objętych programem UNESCO, w 2021 roku, zawierało jakiegokolwiek wzmianki o zmianach klimatu. Jest to bardzo niski wynik i musimy temu przeciwdziałać. Edukacja na temat zmian klimatu nie powinna być odsuwana na bok jako temat dobrego samopoczucia, czy małych kroków, ale powinna być aktywnie umieszczana w centrum tego, czego nauczamy. Edukacja w zakresie zmian klimatu powinna być zintegrowana na wszystkich poziomach i we wszystkich dyscyplinach nauki, a nauczyciele i nauczycielki, ale także dyrekcje szkół muszą być przygotowani do nauczania o zmianach klimatu, nie ma czasu do stracenia, musimy przełamać podziały, musimy dołożyć starań do stawienia czoła temu najpoważniejszemu wyzwaniu naszych czasów, jakim są zmiany klimatyczne. Dziękuję serdecznie.

ZOFIA LISIECKA, Fundacja Edukacyjna ODITK

Dziękuję bardzo. Proszę państwa rzeczywiście poprzednio nie zmieściłam się w czasie. Z tym, co chciałam powiedzieć stąd chciałabym to uzupełnić. Tak jak mówiłam te profile absolwenta. Są one się pojawiają one zawierają podobne wartości, pewne wartości się odnoszą, a nauczyciele mają problem z ich wdrożeniem. Natomiast zwróciłam jeszcze uwagę na jedną rzecz i na to mi bardzo zależało, mianowicie w ogóle pytanie: Czy założenie, że my mamy jakiś 1 profil absolwenta jest założeniem słusznym? Czy to nie jest jednak tak, że w dużej mierze powinniśmy pytać się ucznia o to, czego on chce ze szkoły, co on chce umieć potrafić w przyszłości oraz spytać się jego rodziców o te cele my to bardzo wyraźnie widzimy w przypadku pracy z dziećmi, z niepełnosprawnościami. Że to nie jest kwestia to, czego my chcemy, jak my sobie wyobrażamy przyszłość? Jako nauczyciele również ucznia, oczekiwań jego rodziny i myślę, że to jest ważne, żebyśmy o tym pomyśleli. A druga Rzecz naprawdę musimy, planując profil absolwenta myśleć o zasobach, którymi będziemy ten

profil asystenta chcieli osiągnąć, realizować? Pytanie czy mamy takie zasoby wśród nauczycieli, żeby niektóre z postaw, o których mówimy, czy kompetencji, czy umiejętności konkretnych, żeby rzeczywiście ukształtować. No jeżeli nauczyciel sam nie ma pewnego poziomu świadomości pewnych kompetencji, czy jakiejś postawy, no to trudno, żeby kształtował ją u swoich uczniów. I myślę, że ten błąd popełniamy stale i stale go powtarzamy zakładamy, że po prostu jak zadeklarujemy na papierze, co nauczyciel robić ma czy ma osiągnąć? To to się po prostu wydarzy, a tymczasem doświadczenie pokazuje, że to się nie dzieje. Dziękuję bardzo.

2.4. Podsumowanie wydarzenia

Wydarzenie podsumowała ekspertka kluczowa zadania, Elżbieta Strzemieczna:

Dziękuję pięknie Marcinie za poprowadzenie dzisiejszego spotkania i siedzącym naprzeciwko mnie obsłudze technicznej, bez których by się to nie udało. No i oczywiście wszystkim państwu dziękuję za zabranie głosu. To dla nas bardzo istotne. Móc to wszystko usłyszeć. Liczymy też na więcej. Też mieli państwo okazję posłuchać, jak bardzo różne są te głosy i jak w związku z tym trudne przed nami wyzwanie stoi, żeby je wszystkie zebrać, i w miarę możliwości uwzględnić, i zbudować na tym wspólną wizję edukacji, do której każdemu będzie blisko, i z którą każdy będzie się zgadzał. Uwzględnić zarówno kwestie umiejętności, jak i wiedzy, jak i wartości postaw, tak, żeby polska szkoła kształciła ludzi, wychowywała młodych ludzi do życia w zmieniającym się świecie do samodzielności. Do właśnie też uczenia się, bo to już chyba z tym wszyscy się zgodzimy, że uczenie się to jest tą kompetencją, która umiejętność uczenia się, która nam będzie towarzyszyć na pewno przez całe życie i nie wyobrażamy sobie współcześnie życia, bez uczenia się ciągłego. Dlatego mam wielką nadzieję, że w tych pracach będą nam państwo dalej towarzyszyć, bo tylko w ten sposób możemy stworzyć coś z czym wszyscy będziemy się zgadzać i co będzie inspirować uczniów, rodziców, nauczycieli, a i wszystkie osoby zaangażowane w proces edukacyjny. Zapraszamy tak jak wspominał Marcin na naszą stronę internetową do zakładki profil absolwenta, gdzie będą mogli państwo śledzić nasze działania, zapoznawać się z systematycznie udostępnionymi materiałami, wynikami naszych prac. Będzie też tam link,

do dzisiejszego wydarzenia, do wydarzenia w zeszłym tygodniu, które jest dostępne na YouTube. W zakładce kontakt mają państwo nie tylko naszego maila, ale też formularz kontaktowy, przez który można się z nami kontaktować od czasu zeszłotygodniowej konferencji. Wiem, że dużo głosów już wpłynęło. Za każdy serdecznie dziękujemy. Staramy się w miarę możliwości też na większość odpowiadać albo na wszystkie i tak jak mówiłam bez państwa, to się wszystko nie uda. Kolejne spotkania. Będziemy cyklicznie proponować, będą zarówno spotkania merytoryczne, gdzie będziemy rozmawiać z zaproszonymi gośćmi na tematy merytoryczne, na temat na przykład też doświadczeń innych krajów we wdrażaniu podobnych zmian, doświadczeń innych krajów w przygotowanie profilu absolwenta przygotowanie podstaw programowych, ale też polskich ekspertów. Będziemy do tej rozmowy zapraszać, a od września bardzo mocno będziemy zapraszać na konsultacje w różnych gronach. Mamy nadzieję zaprosić przedstawicieli wszystkich środowisk zaangażowanych w proces edukacyjny, tak żeby każdy miał okazję zapoznać się z jednej strony z wynikami naszych prac, z drugiej strony powiedzieć, wyrazić swój głos i wszystkie te głosy już teraz. Serdecznie dziękuję i dziękuję za wspólne spędzone przedpołudnie jeszcze miłego dnia i weekendu. Do widzenia.

3. Wypowiedzi przesłane do organizatora drogą elektroniczną do dnia 5.07.2024 r.

3.1. Wiadomości przesłane e-mailem na adres profil.absolwenta@ibe.edu.pl do dnia 05.07.2024

Osoby, które nie zgłosiły się jako mówcy w trakcie wystąpienia publicznego w dniu 28 czerwca 2024 roku lub nie mogły być obecne, a chciały by ich postulaty zostały wysłuchane otrzymały możliwość przesłania ich treści do organizatora drogą mailową na adres: profil.absolwenta@ibe.edu.pl. Przesłane treści prezentujemy poniżej.

KATARZYNA LASIK, nauczyciel, doradca metodyczny, ODN Zielona Góra

Tworzenie rysu absolwenta jest nie tylko strategią edukacyjną, ale również fundamentem do kształtowania przyszłych pokoleń, które będą zdolne do efektywnego funkcjonowania w

złożonym i dynamicznie zmieniającym się świecie. Definiowanie konkretnych umiejętności i cech, które absolwent powinien posiadać, pozwala na bardziej zrównoważony i kompleksowy rozwój uczniów, przygotowując ich do sukcesu w życiu osobistym i zawodowym.

NIEZBĘDNE UMIEJĘTNOŚCI I CECHY ABSOLWENTA SZKOŁY WE WSPÓŁCZESNYM, ZGLOBALIZOWANYM ŚWIECIE:

1. Komunikacja interpersonalna - czyli umiejętność poprawnej komunikacji z ludźmi:

Argumenty:

- Skuteczna komunikacja jest kluczowa w życiu zawodowym i osobistym. Pozwala na jasne przekazywanie informacji, unikanie nieporozumień i budowanie silnych relacji.

Ułatwia nawiązywanie kontaktów i współpracę z różnymi osobami, co jest istotne w zglobalizowanym świecie.

Cechy absolwenta:

- Empatia: Rozumienie i reagowanie na uczucia innych osób.
- Asertywność: Wyrażanie własnych myśli i uczuć w sposób bezpośredni, ale szanujący innych.

2. Współpraca w grupie - umiejętność współpracy w grupie:

Argumenty:

- Współczesne miejsca pracy często wymagają pracy zespołowej, gdzie sukces zależy od umiejętności współpracy i dzielenia się zadaniami.
- Współpraca w grupie sprzyja kreatywności i innowacjom poprzez łączenie różnych perspektyw i pomysłów.

Cechy absolwenta:

- Aktywność w grupie: Umiejętność pracy w zespole, wspierania innych i dzielenia się odpowiedzialnością.
- Elastyczność: Otwartość na różne pomysły i gotowość do adaptacji.

3. Rozwiązywanie konfliktów-Umiejętność rozwiązywania konfliktów:

Argumenty:

- Konflikty są nieuniknione w życiu zawodowym i osobistym. Umiejętność ich rozwiązywania pozwala na utrzymanie pozytywnych relacji i efektywności w pracy.
- Rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny wzmacnia zaufanie i współpracę w zespole.

Cechy absolwenta:

- Mediacja: Umiejętność prowadzenia negocjacji i znajdowania kompromisów.
 - Samokontrola: Zachowanie spokoju i obiektywności w trudnych sytuacjach, znajomość stref regulacji.
- ### 4. Znaczenie nauki i umiejętność uczenia się-Wiedza o ważności nauki i umiejętność uczenia się:

Argumenty:

- Nauka to klucz do rozwoju osobistego i zawodowego, otwierająca drzwi do nowych możliwości i kariery.
- Umiejętność uczenia się przez całe życie jest niezbędna w szybko zmieniającym się świecie, gdzie nowe technologie i zmieniające się wymagania rynku pracy wymagają ciągłego aktualizowania wiedzy i umiejętności.

Cechy absolwenta:

- Ciekawość: Naturalna skłonność do poszukiwania nowych informacji i wiedzy.
- Krytyczne myślenie: Analizowanie i ocenianie informacji, aby podejmować świadome decyzje.

5. Troska o zdrowie-Dbanie o zdrowie i znajomość podstawowych kwestii zdrowotnych:

Argumenty:

- Zdrowie fizyczne i psychiczne jest podstawą dobrego samopoczucia i efektywności w nauce oraz pracy.
- Świadomość zdrowotna pozwala na podejmowanie świadomych decyzji dotyczących stylu życia, diety i aktywności fizycznej.

Cechy absolwenta:

- Świadomość zdrowotna: Znajomość zasad zdrowego stylu życia i ich praktykowanie.
- Samodyscyplina: Umiejętność utrzymania zdrowych nawyków mimo pokus i trudności.

6. Cechy dodatkowe -

Umiejętność korzystania z technologii: - W dzisiejszym zglobalizowanym świecie znajomość technologii jest niezbędna do efektywnej pracy i nauki.

- Znajomość języków obcych: Umożliwia komunikację i współpracę z ludźmi z różnych kultur i krajów.
- Świadomość kulturowa: - Zrozumienie i szacunek dla różnorodności kulturowej, co jest kluczowe w globalnym środowisku pracy.
- Inicjatywa i przedsiębiorczość: Umiejętność podejmowania inicjatyw, rozwiązywania problemów i innowacyjnego myślenia. Posiadanie tych umiejętności i cech pomoże absolwentom szkoły odnieść sukces we współczesnym, zglobalizowanym świecie, zarówno w sferze zawodowej, jak i osobistej. Konieczne rozwijanie myślenia pytajnego, transformacyjnego i skojarzeniowego

MARIA GUDRO-HOMICKA, Prezes Stowarzyszenia Ambasadorów Dzieci i Młodzieży

Rozbieżność między prawem oświatowym a rzeczywistością przedszkolną i szkolną.

Z mojej wieloletniej praktyki szkolnej (42 lata pracy z uczniem) pracy w kuratorium, w ośrodkach kształcenia nauczycieli, w dwóch uczelniach pedagogicznych w Siedlcach i w

Toruniu , 30 lat w Stowarzyszeniu Nauczycieli Polonistów, stwierdzam w imieniu nauczycieli, rodziców, twórców podstaw programowych, że polskie prawo oświatowe jest poprawne. Natomiast egzaminy zewnętrzne, twórcy Librusa, wydawnictwa pedagogiczne przygotowujące podręczniki wypaczają od lat ustawy i rozporządzenia oświatowe. Od 25 lat oświata polska jest pozorowana. Kolejni ministrowie dokonują zmian dla zmian. A nauczyciele uczą tylko pod egzamin, niezgodnie z prawem. A więc szkoły – dyrektorzy, nauczyciele, kuratoria pracują poza prawem. Bardzo pragniemy jako członkowie Stowarzyszenia Ambasadorów Dzieci i Młodzieży spotkać się z Państwem w IBE, aby wskazać działania pozorowane i udowodnić, że bez reformy można naprawić pracę szkół i podnieść poziom szkół, pracować zgodnie z prawem.

Przesyłam propozycje, o które prosili Państwo podczas spotkania.

ABSOLWENT KLASY ZEROWEJ

Przygotowanie do podjęcia nauki w szkole

To ważny etap w życiu dziecka i należy dziecku stworzyć warunki do rozwoju w 4 obszarach : fizycznym, emocjonalnym, społecznym, poznawczym.

Obszar fizyczny: dziecko jest przygotowane przez dom i przedszkole do samodzielności: ubieranie, przygotowanie miejsca pracy, uczestniczenie w zabawach, komunikowanie się z rówieśnikami, sprzątanie.

Obszar emocjonalny: nazywa podstawowe emocje, próbuje radzić sobie z emocjami, szanuje emocje innych, szuka wsparcia.

Obszar społeczny: odczuwa przynależność do rodziców, rodziny, do grupy przedszkolnej, przyjmuje wartości swoich rodziców, ocenia swoje zachowanie, używa zwrotów grzecznościowych, zna prawa i obowiązki.

Obszar poznawczy: jest gotowy do podjęcia nauki w klasie pierwszej, komunikuje się z innymi werbalnie i niewerbalnie, posługuje się językiem polskim, mówi płynnie całym zdaniem, odpowiada na pytania, objaśnia, opowiada, liczy, czyta krótkie teksty (nie musi),

zna nazwę ojczyzny, stolicy, swej miejscowości, symbole narodowe, wie że Polska leży w Europie, żyje według wartości swoich rodziców, myśli logicznie, słucha uważnie, ma wyćwiczoną małą motorykę, pisze kaligraficznie litery, krótkie zdania.

ABSOLWENT SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Polska szkoła, zgodnie z Ustawą o oświacie, ma nauczyć na każdym etapie kształcenia: wiedzy, umiejętności i postaw.

Zacznę od postaw, które szkoła może kształcić tylko w porozumieniu z rodzicami.

Przykłady:

- umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej,
- Poszanowanie rodziny, społeczności lokalnej, regionu, ojczyzny,
- budowanie tożsamości narodowej,
- szacunek do siebie, do innych, do wiedzy, do przyrody
- życie w wartościach takich jak; dobro, prawda, tolerancja, przyjaźń, miłość
- udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska oraz kraju.

Wiedza i umiejętności

Umiejętności ponadprzedmiotowe:

- Myślenie logiczne,
- Czytanie na trzech poziomach rozumienia tekstu,
- Retoryka,
- Sprawna komunikacja w języku polskim i w językach nowożytnych ,
- Sprawne wykorzystywanie narzędzi matematycznych w życiu codziennym, informatyka,
- Sprawne poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystywanie informacji z różnych źródeł

- Kreatywne rozwiązywanie problemów,
- Aktywna praca w zespole, w grupach.

Wiedza

- Przygotowanie do nauki w szkole ponadpodstawowej.
- Wiedza przedmiotowa i z zakresu kultury,

Tematy do rozmowy w MENie, wynikające z dyskusji podczas pierwszej debaty nt. Edukacja na rozdrożu. W trosce o polskie dzieci i młodzież. Jakiego nauczyciela potrzebują współcześni uczniowie?, która odbyła się 7 grudnia 2023r. w MSCDNie w Warszawie.

1. Znaczne obniżenie poziomu nauczania w szkołach podstawowych i wielu ponadpodstawowych,
2. Brak dobrego kształcenia i przygotowania studentów specjalizacji nauczycielskiej na studiach wyższych do pracy w szkole,
3. Brak praktyk nauczycielskich,
4. Brak wiedzy nauczycieli na temat oceniania; brak kryteriów oceny z każdego przedmiotu, co powoduje testowanie uczniów,
5. Brak znajomości prawa oświatowego przez nauczycieli: podstawy programowej, programów nauczania, planów dydaktycznych, wynikowych, metodycznych,
6. Brak znajomości metodyki: zasad i metod nauczania, właściwej organizacji lekcji, pisania konspektów, (obecnie odbywa się zaliczanie rozdziałów podręcznika),
7. Brak hospitacji lekcji przez dyrektora szkoły i metodyków przedmiotu,
8. Niski poziom testów egzaminacyjnych,
9. Testomania powoduje brak kreatywności nauczyciela i stresy, choroby, próby samobójcze i samobójstwa uczniów, (5-7 testów tygodniowo już od klasy 3 szkoły

podstawowej; przerzucanie odpowiedzialności za wiedzę uczniów na rodziców, opiekunów,

10. Wypełnianie ćwiczeń z książek wydawnictw pedagogicznych bez recenzji MENU powoduje pozorowane nauczanie,

11. Brak odpowiedzialności nauczyciela za poziom nauczania,

12. Wtórny analfabetyzm (wiedza na jedną lekcję), brak nauczania umiejętności ponadprzedmiotowych, czytania, pisania form wypowiedzi, retoryki, recytacji, analizowania i wnioskowania

13. Nadużywanie kierowania uczniów do psychologów po zaświadczenia o dysgrafii, dysortografii, aby ukryć brak ćwiczeń językowych i ortograficznych,

14. Biurokracja,

15. Korepetycje od drugiej klasy szkoły podstawowej,

16. Należy powrócić do sprawdzonych, opartych na podstawach naukowych zasad i metod nauczania; do trzech lat pracy nauczyciel przygotowuje się do lekcji na piśmie (konspekty lekcji, plany wynikowe i metodyczne),

17. Należy powołać metodyków przedmiotowych,

18. Zweryfikować lub zlikwidować Centralną Komisję Egzaminacyjną, której celem było podniesienie poziomu nauczania, a prowadzi do upadku szkoły publicznej.

Sześć propozycji zmian, które uzdrowią polską szkołę:

1. Należy zrezygnować z ćwiczeń książkowych na każdym etapie kształcenia, aby nauczyciel odzyskał kreatywność i swobodę nauczania.

2. Natychmiast wyrzucić ze szkoły testowanie; jest to tylko jedno z wielu kryteriów oceniania. Należy wrócić do uczenia i oceniania umiejętności czytania ze zrozumieniem na

trzech etapach rozumienia tekstu, mówienia/retoryki, recytacji, analizowania poezji, wnioskowania, dyskutowania, słuchania, a przede wszystkim – myślenia, liczenia, rozwiązywania problemów, kreatywności na wszystkich przedmiotach, a nie tylko na języku polskim.

3. Koniecznie zmniejszyć liczbę godzin lekcyjnych w klasach od pierwszej do matury.

4. Nauczyciel ma uczyć w szkole i gdy nauczy, oceniać. Obecnie wielu nauczycieli zadaje do domu przygotowanie się ucznia do sprawdzianu, np. cały rozdział podręcznika. A takie polecenia uczeń otrzymuje od kilku nauczycieli w tygodniu.

5. Należy wyrzucić ze szkoły Librusy, które zastępują program nauczania i plan wynikowy czy rozkład materiału, zamieszczając zapisy z podstawy programowej. To jest największy błąd. Podstawa programowa jest podstawą dla autorów programu, a nie jest programem ani planem dla nauczyciela. Nauczyciele mają obowiązek przygotować program dla swoich uczniów, a do programu plan wynikowy.

6. Zmniejszyć liczbę godzin dla uczniów od szkoły podstawowej do matury; wyrzucić zbędne treści programowe.

IGA KAMOČKA, wicedyrektorka Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana

Nasza wizja absolwentów i absolwentek polskiego systemu edukacji z dobrą edukacją europejską:

Młodzi ludzie po ukończeniu szkoły czują się również Europejczykami – częścią wspólnoty europejskiej, rozumieją i dzielą wartości europejskie, są świadomymi swoich praw obywatelami UE, którzy rozumieją ideę integracji europejskiej i znają najnowszą historię Europy. Swobodnie posługują się przynajmniej jednym językiem obcym i uczestniczyli w wymianach międzynarodowych. Potrafią wyrażać opinie o tematach, którymi zajmuje się UE, wiedzą, jak UE wpływa na ich życie, potrafią korzystać z możliwości jakie UE daje. Rozumieją i są w stanie samodzielnie odkrywać, jakie znaczenie ma UE w ramach odpowiedzi na globalne wyzwania i zagrożenia.

Nasza wizja absolwenta została także zawarta w rekomendacjach przygotowanych w ramach koalicji SOS dla Edukacji, gdzie profil absolwenta wynika z celów ogólnych edukacji w zakresie edukacji europejskiej:

1. Zainteresowanie młodych ludzi tematami europejskimi, rozwinięcie krytycznego myślenia wokół zachodzących w Europie procesów społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych oraz umiejętności ich samodzielnej oceny i wyrażenia swojego zdania.
2. Przygotowanie młodych ludzi do aktywnego udziału w budowaniu wspólnoty europejskiej razem z rówieśnikami z innych krajów europejskich.
3. Rozumienie procesów integracyjnych w Europie, zasad i obszarów działania Unii Europejskiej, wpływu UE na codzienne życie oraz kluczowych wyzwań stojących dziś przed UE, umiejętność ich samodzielnej oceny i wyrażenie swojego zdania.
4. Rozumienie znaczenia oraz podzielenie wartości europejskich, w tym poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawa, poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, równości, solidarności, tolerancji, niedyskryminacji, sprawiedliwości, pluralizmu.
5. Wykształcenie umiejętności korzystania z praw obywateli UE i możliwości edukacyjnych, zawodowych i życiowych wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Niżej wymienione osoby przesłały tekst swojego wystąpienia, zaprezentowanego podczas wysłuchania, również mailem. Biorąc pod uwagę, że przesłane wystąpienia zostały zaprezentowane powyżej, zrezygnowano z przytaczania ich po raz drugi.

- Grażyna Bakunowicz, Osoba Prywatna,
- Morgan Janowicz, Green REV Institute,
- Julia Sawka, osoba indywidualna,
- Szymon Żugaj, osoba indywidualna.

3.2. Komentarze i wypowiedzi przekazane przez formularz kontaktowy projektu

Poniżej zebrano treści i komentarze dotyczące profilu absolwenta przesłane do organizatora wysłuchania, do 05.07.2024 poprzez [formularz kontaktowy udostępniony na podstronie projektu profilu absolwenta](#).

Tabela 1. Wypowiedzi zgłoszone przez formularz kontaktowy, zbierane do 5 lipca 2024

Imię	Nazwisko	Instytucja	Uwagi, sugestie, pomysły, komentarze
Monika	Jeż	szkoła/technikum	Jak przyspieszyć procesy legislacyjne z zatwierdzeniem nowych zawodów, skoro pracodawca potrzebuje pracownika najdalej za 3-4 lata a szkoła czeka 4-5 lat na decyzje?
Małgorzata	Grzegorzczak	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach	Wg mnie warto uwzględnić w kształtowaniu kompetencji pracę metodą projektu STEAM.
Martyna	Popławska	Uniwersytet Warszawski	Po wysłuchaniu Państwa konferencji, która była bardzo merytoryczna i naprawdę, przyjemnie było słuchać, że wykorzystujemy naukę do poprawy systemu edukacji, uważam, że istotnym aspektem w tworzeniu Profilu Absolwenta powinno być skupienie się na tzw. umiejętnościach miękkich. Dzisiaj to pojęcie się zdezawuowało oraz jest bardzo szerokie, natomiast oddaje to, co chciałabym przekazać. Uważam, że istotna kwestia to praca z uczniami nad komunikacją w grupie i szeroko pojętymi umiejętnościami społecznymi. Z zastrzeżeniem, jak powiedział dr Witkowski, że te kompetencje trzeba precyzyjnie dookreślić a następnie ewaluować - pomysł Kolumbii Brytyjskiej uważam za genialny. Dziękuję za tę konferencję!

Dorota	Dąbrowska	Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży	<p>Dziękuję za bardzo profesjonalną konferencję, z nadzieją czekam na zmiany w polskiej szkole. Przyjęty przez IBE sposób działania wydaje mi się optymalny.</p> <p>Pracuję w szkole od 1991 r. i obserwuję obniżanie się poziomu kompetencji czytelniczych/ rozumienia tekstu, a te kompetencje wydają mi się bardzo istotne w kształceniu sprawności intelektualnych oraz kompetencji społeczno-emocjonalnych. Sądzę, że potrzebne są systemowe rozwiązania w zakresie rozwoju czytelnictwa, które zaangażują różne podmioty - szkoły, biblioteki, CEN-y, władze lokalne. Potrzebne są programy, które włączą też w ten proces rodziców. Z chęcią dołączyłabym do takich działań- pracuję jednocześnie w Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży i w II LO w Łomży, jako konsultantka do spraw edukacji polonistycznej i nauczycielka języka polskiego.</p>
Piotr	Nieżurawski	Wydział Fizyki, Uniwersytet Warszawski	<p>Szanowni Państwo,</p> <p>proponowałbym, by profil absolwenta szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej zawierał następujące punkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest zaciekawiony światem – wyszukuje i weryfikuje informacje na interesujący go temat, - komunikuje się bez przemocy – przedstawia swój pogląd, bierze udział w dyskusji oraz debacie, - dąży do prawdy – proponuje hipotezy wyjaśniające zjawiska oraz sposoby weryfikacji hipotez (metoda naukowa), - jest sprawczy – wykonuje proste doświadczenia i omawia ich wyniki. <p>Do propozycji ogólnej cechy dodaję bardziej konkretne odniesienie z zakresu nauk przyrodniczych.</p> <p>Przy okazji chciałbym zwrócić uwagę na to, że propozycja terminu wprowadzenia zmian w życie – od początku roku szkolnego 2026/27 – jest niepokojąca. Jeśli zmiany w podstawach programowych będą głębsze, to na przygotowanie podręczników i wdrożenie nauczycieli będzie za mało czasu.</p>

Marek	Piotrowski	Wydział Nauk Społecznych ChAT, Fundacja Edukacja na NOWO	1. Warto zmienić pytanie podstawowe z : "Czego uczyć ..." na "Czego uczyć i jak uczyć". 2. Warto też zwrócić na przejście od sformułowań ogólnych do praktyki. Mam nadzieję zaproponować rozwiązania z programu IB MYP (matury międzynarodowej na poziomie wieku gimnazjalnego) w odniesieniu do tego co może się dzieć w grupie uczniowskiej, a nie tylko tego co jest zapisane w curriculum. Będzie to również kontynuacja rozważań związanych z prowadzeniem projektu CEO Akademia Uczniowska.
-------	------------	---	--

Aneks

Tabela 2. Lista mówców, którzy zabrali głos w wystuchaniu, zgodnie z kolejnością zabierania głosu.

lp.	Imię i nazwisko, organizacja	grupa mówców wg. zgłoszeń
1.	Alicja Pacewicz (SOS dla Edukacji)	Organizacja/fundacja/inne
2.	Zofia Grudzińska (ruch społeczny „Obywatele dla edukacji”)	Organizacja/fundacja/inne
3.	Morgan Janowicz (Green REV Institute)	Organizacja/fundacja/inne
4.	Łukasz Korzeniowski (Biuro Rzecznika Praw Dziecka)	Organizacja/fundacja/inne
5.	Łukasz Sporny (Centrum Chemii w Małej Skali)	Organizacja/fundacja/inne
6.	Marek Piotrowski(Matura międzynarodowa)	Organizacja/fundacja/inne
7.	Marek Puzio (Instytut Ordo Iuris)	Organizacja/fundacja/inne
8.	Agnieszka Pawlik-Regulska (Stowarzyszenia nauczycieli, pracowników oświaty „Nauczyciele dla wolności”)	Organizacja/fundacja/inne
9.	Karol Dudek-Różycki (Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przyrodniczych)	Organizacja/fundacja/inne
10.	Alina Idzikowska (Stowarzyszenie Rodzice w Edukacji)	Organizacja/fundacja/inne
11.	Piotr Sienkiewicz (Fundacja Civis Polonus)	Organizacja/fundacja/inne
12.	Zbigniew Barciński (Stowarzyszenie Pedagogów Natan i	Organizacja/fundacja/inne

	Koalicja Na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły)	
13.	Renata Krupa (Centrum Edukacji Nauczycieli)	Organizacja/fundacja/inne
14.	Małgorzata Snarska-Nieznańska (Fundacja Code for Green)	Organizacja/fundacja/inne
15.	Karolina Prus-Wierzbicka (SOS dla Edukacji)	Organizacja/fundacja/inne
16.	Marcin Józefaciuk (Poseł na Sejm X kadencji)	Organizacja/fundacja/inne
17.	Zofia Lisiecka (fundacja edukacyjna ODITK)	Organizacja/fundacja/inne
18.	Maria Gudro (Stowarzyszenie Ambasadorów Dzieci i Młodzieży)	Organizacja/fundacja/inne
19.	Marzena Dobner	Nauczyciel
20.	Daniela Bartosiak (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli)	Nauczyciel
21.	Agnieszka Kraińska	Nauczyciel
22.	Katarzyna Marek	Osoba prywatna
23.	Grażyna Bakunowicz	Osoba prywatna
24.	Julia Sawka	Osoba prywatna
25.	Patryk Bernardelli	Osoba prywatna
26.	Monika Auch-Szkoda	Osoba prywatna
27.	Marcin Zaród	Nauczyciel
28.	Adam Chmielewski	Osoba prywatna
RUNDA UZUPEŁNIAJĄCA		
29.	Agnieszka Pawlik-Regulska (Stowarzyszenia nauczycieli, pracowników oświaty „Nauczyciele dla wolności”)	Organizacja/fundacja/inne
30.	Marek Piotrowski (Matura międzynarodowa)	Organizacja/fundacja/inne
31.	Szymon Żugaj / pełna wypowiedź /	Osoba prywatna
32.	Zofia Lisiecka (fundacja edukacyjna ODITK)	Organizacja/fundacja/inne

Źródło: dane własne.